



**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**
Landbrugsstyrelsen

Vejledning om pligtige og husdyrefterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag

Planperioden 1. august 2021 til 31. juli 2022

Version 2

Juni 2021



Vejledning om pligtige og husdyr-
efterafrøder og dyrkningsrelaterede tiltag
Planperioden 1. august 2021 til 31. juli 2022

Denne vejledning version 2 er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i juni 2021

Foto: Skyfish
© Landbrugsstyrelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbst.dk
www.lbst.dk

ISBN 978-87-7120-186-4

Indhold

Resumé	5
Kalender for 2021-2022	6
Væsentlige ændringer	8
1. Generelt om pligtige og husdyrefterafgrøder	9
1.1 Hvem er omfattet af reglerne om pligtige efterafgrøder?	9
1.1.1 Krav om pligtige efterafgrøder	10
1.2 Hvem er omfattet af reglerne om husdyrefterafgrøder?	10
1.2.1 Krav om husdyrefterafgrøder	10
1.3 Efterafgrødegrundarealet.....	11
2. Pligtige og husdyrefterafgrøder	12
2.1 Hvilke typer af afgrøder kan anvendes som pligtige og husdyrefterafgrøder?	12
2.2 Hvordan etableres efterafgrøderne i marken?	12
2.2.1 Etablering og destruktion af efterafgrøderne.....	12
2.2.2 Etablering af efterafgrøder senere end 20. august	13
2.2.3 Krav om efterfølgende afgrøde	13
2.2.4 Krav til efterafgrødernes dækningsgrad	14
3. Alternativer til efterafgrøder	15
3.1 Mellemafgrøder.....	15
3.2 Flerårige energiafgrøder	16
3.3 Braklagte arealer	18
3.4 Braklagte arealer langs vandløb og søer	19
3.5 Tidlig såning af vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og tritcale.....	21
3.6 Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter	21
3.6.1 Dokumentation for blandingskravet og kontrol af alternativet	23
3.6.2 Etablering af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter senere end 20. august	24
3.7 Præcisionslandbrug	24
3.8 Reduceret kvælstofkvote	27
4. Opsparing og overdragelse af efterafgrøder og alternativer	28
4.1 Overførsel af efterafgrøder til senere planperioder	28
4.2 Overdragelse af efterafgrøder mellem virksomheder.....	28
5. Indberetning af efterafgrøder og alternativer samt opgørelse af kravene	32
5.1 Tilknytning af markkort og oprettelse af markplan for efterafgrøder.....	32
5.2 Indberetning af efterafgrøder og alternativer i 2021	33
5.2.1 Indberetning af efterafgrøder eller efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter sået senere end 20. august 2021	34
5.2.2 Særligt vedr. indberetning af nedsat kvælstofkvote som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder	34
5.3 Opgørelse af krav om efterafgrøder.....	34

6.	Sammenhæng til efterafgrøder under andre ordninger	37
6.1	MFO-efterafgrøder	37
6.2	Efterafgrøder i Målettet kvælstofregulering	38
6.3	Pilotprojektordning om biomasse	38
7.	Dyrkningsrelaterede tiltag.....	39
7.1	Hvem er omfattet af reglerne om dyrkningsrelaterede tiltag?	39
7.2	Forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder	39
7.2.1	Arealer, der er helt eller delvist undtaget fra forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder	40
7.2.2	Husk at være opmærksom på at overholde destruktionsdatoer i andre ordninger	42
7.3	Forbud mod omlægning af fodergræs	43
8.	Sanktionering.....	44
9.	Generelle oplysninger	45
9.1	Lovgivning og bekendtgørelser	45
9.2	Oplysning om virksomheds- og personoplysninger	45
9.3	Klagemuligheder	46
9.4	Behandling af personoplysninger.....	46
9.5	Vi er den dataansvarlige – hvordan kontakter du os?	46
9.6	Hvilke type af personoplysninger indhenter vi?.....	47
9.7	Oplysninger modtaget og/eller videregivet til evt. tredjepart	47
9.8	Så længe opbevarer vi oplysningerne	47
9.9	Dine rettigheder	47
Skemaer	49	
Tabel 1: Husdyrefterafgrødekrav for planperioden 2021/2022	50	
Kort over husdyrefterafgrødekravet for planperioden 2021/2022	56	

Resumé

I denne vejledning kan du læse om de krav, der knytter sig til etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder, og om de forskellige alternative virkemidler du kan bruge til at opfylde efterafgrødekravene. Du kan også læse om de dyrkningsrelaterede tiltag, der består af et forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder samt et forbud mod omlægning af fodergræs på visse tidspunkter af året. Reglerne for pligtige og husdyrefterafgrøder og for de dyrkningsrelaterede tiltag fastsættes i Bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2021/2022, bekendtgørelse nr. 648 af 13. april 2021.

Pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder (Kapitel 1 og 2)

I dette kapitel kan du læse om reglerne vedrørende pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder. Det beskrives bl.a., hvem der er omfattet af kravene, hvor mange hektar efterafgrøder der skal etableres, og hvordan efterafgrøderne skal etableres på marken.

Alternativer til pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder (Kapitel 3)

Her kan du læse om de alternative virkemidler, du kan vælge at bruge i stedet for at etablere efterafgrøder.

Opsparing og overdragelse af efterafgrøder og alternativer (Kapitel 4)

Her kan du læse om reglerne for at opspare efterafgrøder eller alternativer samt regler for at overdrage efterafgrøder eller alternativer mellem virksomheder. Det beskrives bl.a., hvem som kan overdrage og modtage, hvordan det skal indberettes og hvordan de kan bruges til at opfylde efterafgrødekravet i senere planperioder.

Indberetning og opgørelse af kravene til efterafgrøder (Kapitel 5)

Du skal indberette dine efterafgrøder og alternativer i Tast selv-service i skemaet Gødningskvote og efterafgrøder for 2021. Det er også her, du skal opgøre, hvordan du ønsker at opfylde kravene til pligtige og husdyrefterafgrøder for planperioden 2021/2022.

Sammenhæng til andre efterafgrødeordninger (Kapitel 6)

Du kan være omfattet af flere forskellige efterafgrødeordninger udover krav om pligtige og husdyrefterafgrøder. I kapitlet kan du få et overblik over sammenhængen mellem de forskellige efterafgrødeordninger.

Dyrkningsrelaterede tiltag (Kapitel 7)

Her kan du læse om de dyrkningsrelaterede tiltag, dvs. forbud mod jordbearbejdning før etablering af en forårssået afgrøde i en periode efter høst samt forbud mod omlægning af fodergræsmarker i visse perioder.

Sanktionering (Kapitel 8)

I dette kapitel kan du læse om, hvordan overtrædelser af reglerne sanktioneres. Kravene om etablering af pligtige og husdyrefterafgrøder er også omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse.

Tablet, skema og kort

Her kan du finde tablet og kort over husdyrefterafgrødekravet for planperioden 2021/2022. Du finder også et skema, der evt. kan benyttes som en form for kontrakt i forbindelse med overdragelser af efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder.

Kalender for 2021-2022

Kalender for administrative krav og frister 2021-2022 <i>Frister/krav markeret med farve omhandler andre planperioder (brun: 2020-2021; rød: 2022-2023)</i>		
<p>Når du er omfattet af et krav om etablering af efterafgrøder, skal du overholde nogle krav og frister. Nedenfor er en oversigt over de vigtigste frister. Du kan læse mere i vejledningens enkelte afsnit.</p>		
2021	31. juli	Frist for udmeldelse af Register for Gødningsregnskab ¹ , hvis virksomheden udover overdragelse af arealer ønsker at overdrage overskud af udlagte efterafgrøder eller overskud af efterafgrøder fra tidligere planperioder til anden jordbruger i planperioden 2021/2022.
		Frist for hvornår en virksomhed har rådighed over arealer, som skal anmeldes i GKEA og hvorpå, udlagte efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder kan indgå i opfyldelse af virksomhedens efterafgrødekrav i planperioden 2021/2022. De arealer, virksomheden råder over på denne dato, indgår i opgørelsen af virksomhedens krav om efterafgrøder i planperioden 2021/2022.
	1. august	Planperioden 2021/2022 starter.
	1. aug. til 30. sept.	Forlænget planperiode 2020/2021
	10. september	Frist for indberetning af markkort med virksomhedens arealer pr. 31. juli 2021.
		Frist for indberetning af udlagte efterafgrøder for planperioden 2021/2022
		Frist for indberetning af såtidspunkt for efterafgrøder for planperioden 2021/2022, hvis efterafgrøderne sås senere end 20. august.
		Frist for indberetning af anvendte alternativer til efterafgrøder i planperioden 2021/2022.
		Frist for indberetning af efterafgrøder, alternativer til efterafgrøder og overskud af efterafgrøder modtaget fra virksomhed, der er udmeldt af Register for Gødningsregnskab ¹ senest 31. juli 2021.
		Frist for opgørelse af krav om pligtige og husdyrefterafgrøder for planperioden 2021/2022.
2022	1. august	Planperioden 2022/2023 starter.
	1. aug. til 30. sept.	Forlænget planperiode 2021/2022.

¹ Udmeldelse af Register for Gødningsregnskab, idet virksomheden ikke længere er registreringspligtig efter § 5, stk. 2 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag (lovbekendtgørelse nr. 338 af 2. april 2019).

Kalender for dyrkningsmæssige krav og frister 2021-2022

Krav omhandler enten forbud mod omlægning af fodergræs (blå) eller forbud mod jordbearbejdning (lilla).

Hvis din ejendom er omfattet af reglerne om dyrkningsmæssige tiltag, har du som jordbruger pligt til at overholde nedenstående datoer, med mindre du har arealer, der er helt eller delvist undtaget af bestemmelser om forbud mod omlægning af fodergræs og jordbearbejdning – se Kapitel 3.

2021	1. juni	Start på forbud mod omlægning af fodergræs, dog kan visse omlægninger af fodergræs ske frem til 15. august, se nedenfor.
	Fra høst	Start på forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder.
	15. august	Seneste omlægning af fodergræs til fodergræs, fodergræs til vinterraps eller fodergræs til grønkorn med græsudlæg.
	1. oktober	Slut på forbud mod jordbearbejdning på lerjord med JB 7-9. Nedvisning af ukrudt og spildfrø må finde sted, hvor der er forbud mod jordbearbejdning
	1. november	Slut på forbud mod omlægning af fodergræs på lerjord med JB 7-9, hvis arealet skal bruges til en forårssået afgrøde det følgende år.
		Slut på forbud mod jordbearbejdning på sandblandet lerjord, siltjord og humus med JB 5, 6, 10 og 11.
Slut på forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder, hvis arealet har været anvendt til dyrkning af kartofler i indeværende sæson.		
Slut på forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder, hvis arealet skal anvendes til dyrkning af lægge- og spisekartofler i den kommende sæson.		
2022	1. februar	Slut på forbud mod omlægning af fodergræs.
		Slut på forbud mod jordbearbejdning på sandjord (JB 1-4).

Kalender over krav og frister for efterafgrøder og alternativer 2021-2022

Krav for etablering og destruktion af pligtige og husdyrefterafgrøder.

Hvis der er krav om etablering af pligtige efterafgrøder eller husdyrefterafgrøder på din ejendom, skal du overholde følgende datoer - se Kapitel 1.

2021	1. januar	Seneste etablering af græs på braklagte arealer, der skal benyttes som alternativ til efterafgrøder.
	20. juli	Seneste udlæg af mellemafgrøder.
	1. august	Seneste såning af efterafgrøder – se dog undtagelser herunder.
	20. august	Seneste såning af korsblomstrede efterafgrøder, honningurt, almindelig rug, stauderug, hybridrug, vårbyg, havre, klinte, hjulkrone og morgenfrue medmindre der gøres brug af muligheden for at så efterafgrøder i perioden 21. august til 7. september.
		Seneste såning af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter medmindre der gøres brug af muligheden for at så alternativet i perioden 21. august til 7. september.
	7. september	Seneste såning ved brug af alternativet tidlig såning.
	20. september	Tidligst destruktion/nedpløjning af mellemafgrøder.
	20. oktober	Tidligst destruktion/nedpløjning af efterafgrøder – dog undtaget udlæg i majs.
2022	1. februar	Tidligst destruktion/nedpløjning af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter.
	1. marts	Tidligst destruktion/nedpløjning af efterafgrøder udsået som udlæg i majs.

Væsentlige ændringer

I forhold til vejledningen for planperioden 2020/2021 er der i denne vejledning foretaget følgende væsentlige ændringer:

- Der er indført to nye alternativer til pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder: efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter og præcisionslandbrug (se afsnit 3.6 og 3.7)
- Det er muligt at bruge tre nye arter som pligtige og husdyrefterafgrøder: klinte, hjulkrone og morgenfrue (se afsnit 2.1).
- Der er foretaget en justering af kvotereduktionen ved etablering af efterafgrøder efter 20. august (se afsnit 2.2.2)
- Det er muligt at etablere blomsterbrak eller bestøverbrak efter efterafgrøder i stedet for en forårssået afgrøde (se afsnit 2.2.3).
- Der er foretaget justeringer af reglerne for overdragelse af efterafgrøder mellem virksomheder, bl.a. fjernes kravet om fordeling i forhold til efterafgrødegrundarealet på de bedrifter, der modtager efterafgrøderne (se afsnit 4.2) og kravet om brug af omregningsfaktor i forhold til gødningsanvendelse. Det er også tydeliggjort, at modtagende efterafgrøder skal indberettes senest 10. september 2021, hvis de skal kunne anvendes af den modtagende virksomhed.
- Der er også foretaget justering af reglerne for brug af bankefterafgrøder, hvor kravet om brug af omregningsfaktor for gødningsanvendelsen også fjernes ved brug af overskud af efterafgrøder eller alternativer fra tidligere planperioder (4.1).
- Husdyrefterafgrødekravet for planperioden 2021/2022 er opdateret i tabel 1 (se side 52).
- Der er endvidere foretaget en omstrukturering af flere af vejledningens kapitler og afsnit.

1. Generelt om pligtige og husdyrefterafgrøder

De efterafgrødeordninger, der beskrives i denne vejledning, er de pligtige efterafgrøder samt husdyrefterafgrøderne. Vejledningen handler om de efterafgrøder, der etableres i 2021, og som hører til planperioden 2021/2022. Overordnet følger husdyrefterafgrøderne de samme regler som de pligtige efterafgrøder i forhold til etablerings-tidspunkter og indberetning, udvalg af arter, alternativer, mulighed for opsparing m.m. De to efterafgrødeordninger adskiller sig dog fra hinanden i forhold til størrelsen af kravene og fordelingen af kravene. Betingelserne knyttet til de to efterafgrødeordninger og opgørelsen af efterafgrødekravene bliver derfor indledningsvis beskrevet hver for sig, mens de efterfølgende kapitler vedrører både pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder.

Både pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder skal etableres i starten af planperioden. Det vil sige, at efterafgrøder, der skal opfylde krav i planperioden 2021/2022, skal vokse på arealet i efteråret 2021. Du kan vælge helt eller delvist at erstatte etablering af pligtige og husdyrefterafgrøder med en række alternativer. Du kan etablere ekstra efterafgrøder og opspare overskuddet til brug i en senere planperiode.

Arealet med pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder skal indberettes i Gødningskvote og efterafgrødeskemaet i Tast selv-service, hvor du også indberetter, om du har anvendt alternativer til efterafgrøderne, og om du vil opspare efterafgrøder til senere planperioder. Fristen for at indberette efterafgrøder og alternativer er den 10. september 2021.

Kravet om pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder kan dækkes af

- Efterafgrøder etableret i 2021
- Mellemafgrøder etableret i 2021
- Braklagte arealer
- Braklagte arealer langs vandløb og søer, der grænser op til omdriftsarealer
- Energiafgrøder plantet mellem 2009 og 2021
- Arealer med vinterrug, vinterbyg og triticale, der er sået senest 7. september 2021
- Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter
- Præcisionslandbrug udført i planperioden 2020/2021
- Overskud af efterafgrøder eller alternativer fra tidligere planperioder
- Efterafgrøder eller alternativer overdraget fra en anden jordbruger
- Reduceret kvælstofkvote for planperioden 2021/2022

I kapitel 6 er der desuden en kort beskrivelse af efterafgrøder i andre ordninger (MFO-efterafgrøder og målrettede efterafgrøder). Du kan finde mere information om MFO-efterafgrøder i [vejledning om grøn støtte 2021](#) og målrettede efterafgrøder på www.lbst.dk.

I vejledningen for gødsknings- og harmoniregler kan du læse om regler, der knytter sig til gødningsregnskab, gødningsleverancer, brødhvedeordningen, harmoniregler og fosforregulering. Vejledning kan du finde [her](#).

1.1 Hvem er omfattet af reglerne om pligtige efterafgrøder?

Hvis du den 31. juli 2021 har planteavl, husdyravl eller kombinationer heraf, og råder over et efterafgrødegrundareal på mindst 10 ha, der er omfattet af en fosfornorm eller en kvælstofnorm, har du pligt til at etablere pligtige efterafgrøder i efteråret 2021. Kravet om pligtige efterafgrøder gælder både for konventionelle og økologiske virksomheder.

Hvis du ikke har pligt til at etablere efterafgrøder, behøver du ikke udfylde siderne om efterafgrøder i Gødningskvote og efterafgrødeskemaet i Tast selv-service.

1.1.1 Krav om pligtige efterafgrøder

Alt efter hvor meget organisk gødning du udbringer, er der to niveauer for krav om etablering af pligtige efterafgrøder (se oversigten nedenfor):

- Hvis du har udbragt husdyrgødning eller anden organisk gødning svarende til 80 kg kvælstof pr. ha (harmoniareal) eller derover i planperioden 2019/2020, skal du etablere pligtige efterafgrøder på mindst 14,7 pct. af efterafgrødegrundarealet på din bedrift.
- Hvis du har udbragt mindre end 80 kg kvælstof pr. ha (harmoniareal) i planperioden 2019/2020, skal du etablere pligtige efterafgrøder på mindst 10,7 pct. af efterafgrødegrundarealet på din bedrift.

For nyetablerede virksomheder, virksomheder med nyt cvr. nummer og virksomheder, der ikke var forpligtet til at udarbejde gødningsregnskab i planperioden 2019/2020, fastsættes mængden af udbragt organisk gødning til under 80 kg N/ha.

Oversigt 1: Krav om pligtige efterafgrøder og eftervirkning		
Anvendt husdyrgødning og anden organisk gødning (i planperioden 2019/2020)	Krav om efterafgrøder	Eftervirkning
Mere end eller lig med 80 kg N/ha	14,7 pct. pligtige efterafgrøder	25 kg N/ha
Under 80 kg N/ha eller ingen	10,7 pct. pligtige efterafgrøder	17 kg N/ha

Du skal trække en eftervirkning på 17 eller 25 kg N pr. ha pligtige efterafgrøder dyrket i efteråret 2021 fra din samlede kvælstofvotet for planperioden 2021/2022 i din gødningsplan (gødningskvoteberegning) i Gødningskvote- og efterafgrødeskemaet 2021 (herefter benævnt GKEA 2021).

Eftervirkningen er den mængde af organisk bundet kvælstof, som efterafgrøderne efterlader i jorden, og som kan mineraliseres og optages af den efterfølgende afgrøde. Eftervirkningen trækkes fra kvælstofkvoten på den bedrift, hvor efterafgrøderne fysisk har været udlagt på marken. Du skal medtage eftervirkning af de efterafgrøder, som du indberetter i GKEA 2021, uanset om du efterfølgende sælger/bortforpagter de marker, som efterafgrøderne etableres på.

Dit endelige krav om pligtige efterafgrøder i antal ha bliver opgjort på baggrund af den markplan, du havde ved udløbet af den foregående planperiode. Det betyder, at det er de arealer, du havde den 31. juli 2021, der ligger til grund for beregningen af dit efterafgrødegrundareal – og dermed dit efterafgrødekrav.

1.2 Hvem er omfattet af reglerne om husdyrefterafgrøder?

Hvis du er omfattet af reglerne om at etablere pligtige efterafgrøder, kan du også være omfattet af et krav om etablering af husdyrefterafgrøder. Husdyrefterafgrøderne har til formål at kompensere for merudvaskningen af kvælstof fra organisk gødning i særlige områder.

Du skal i planperioden 2021/2022 etablere husdyrefterafgrøder, hvis du

- har et efterafgrødegrundareal på mindst 10 ha,
- har anvendt 30 kg N eller derover fra organisk gødning pr. ha harmoniareal i planperioden 2019/2020 og
- har arealer i oplande, hvor der er fastsat et husdyrefterafgrødekrav.

Du skal dog ikke etablere husdyrefterafgrøder, hvis du ved planperiodens start er autoriseret økolog eller er omfattet af en ansøgning herom.

1.2.1 Krav om husdyrefterafgrøder

Størrelsen på dit krav om etablering af husdyrefterafgrøder afhænger af, hvor meget husdyrgødning, du har anvendt i planperioden 2019/2020. Derudover er kravet i de enkelte oplande forskelligt og afhænger bl.a. af hvor meget organisk gødning, der samlet er bragt ud i de enkelte oplande. Husdyrefterafgrødekravet genberegnes for

hver planperiode. Kravet i de enkelte oplande, samt hvilke oplande der har et krav, kan derfor se meget forskelligt ud fra den ene planperiode til den anden.

Du kan se kravet for de enkelte oplande i Tabel 1 på side 52 og se kort over oplande omfattet af husdyrefterafgrødekrav på side 58. Endvidere kan du se procentkravene for de enkelte oplande i Internet Markkort (IMK). Kortet med kravene findes ved, at du går ind i Tast Selv-service og åbner dit Markkort. Herefter går du ind i kortteamer og finder teamet husdyrefterafgrøder, her kan du slå kortlaget til der hedder "Natura 2000 oplande – husdyrefterafgrødekraft 2021".

Oversigt 2: Krav om husdyrefterafgrøder og eftervirkning		
Anvendt husdyrgødning og anden organisk gødning i planperioden 2019/2020	Krav om efterafgrøder	Eftervirkning
Større end eller lig med 80 kg N/ha	Fuldt krav*	25 kg N/ha
Større end eller lig med 30 kg N/ha	Halveret krav**	17 kg N/ha
Under 30 kg N/ha	Intet krav	-

* Det fulde krav der er meldt ud for oplandet.

** Omtrent halvdelen af det fulde krav der er meldt ud for oplandet.

Ligesom for de pligtige efterafgrøder skal du i din gødningsplanlægning for planperioden 2021/2022 trække en eftervirkning på 17 eller 25 kg N pr. ha husdyrefterafgrøder fra din samlede kvælstofkvote.

Du kan se dit samlede krav til husdyrefterafgrøder i procent og hektar i GKEA 2021 i Tast selv-service (felt K på siden "Opgørelse af efterafgrøder"). Dit samlede husdyrefterafgrødekraft skal opfyldes på bedriftsniveau.

Ligesom for de pligtige efterafgrøder vil dit endelige krav om husdyrefterafgrøder i antal ha for planperioden 2021/2022 blive opgjort på baggrund af den markplan, du havde ved udløbet af den foregående planperiode. Det betyder, at det er den markplan, der afspejler de arealer, du havde den 31. juli 2021, der ligger til grund for beregningen af dit efterafgrødegrundareal – og dermed dine efterafgrødekraft.

1.3 Efterafgrødegrundarealet

Det er størrelsen på dit efterafgrødegrundareal den 31. juli 2021, der afgør, hvor mange ha pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder, du skal etablere på din bedrift i 2021. I opgørelsen af efterafgrødegrundarealet indgår de afgrøder, der er nævnt i oversigten nedenfor. Arealer med vedvarende græs, braklagte arealer og roer indgår ikke i dit efterafgrødegrundareal.

Oversigt 3: Arealer du skal medregne i efterafgrødegrundarealet		
- Korn (vår- og vintersæd)	- Vår- og vinterraps	- Majs
- Rybs	- Soja	- Sennep
- Ærter	- Hestebønner	- Solsikke
- Oliehør	- Andre et-årige afgrøder, der ikke har kvælstofoptagelse om efteråret i høståret*	

*) F.eks. tidlige kartofler, spinat til frø, lupiner, tidlige grøntsager, græs udlagt om efteråret i renbestand og etårige frøafgrøder. Enårige afgrøder er i denne sammenhæng afgrøder, der sås i perioden juli-maj og høstes inden den næstkommende 1. september, hvorefter marken er uden plantedække indtil 20. oktober.

Efterafgrødegrundarealet for planperioden 2021/2022 opgøres i GKEA 2021 i Tast selv-service på baggrund af den markplan, du havde ved udløbet af planperioden 2020/2021 – dvs. de arealer, du havde rådighed over den 31. juli 2021. I forbindelse med at du indberetter dine efterafgrøder, skal du tilknytte et markkort, der viser dine arealer ved udløbet af den foregående planperiode. Efterafgrødegrundarealet beregnes automatisk i skemaet ud fra markkortet. Dette uddybes nærmere i afsnit 5.3.

2. Pligtige og husdyrefterafgrøder

2.1 Hvilke typer af afgrøder kan anvendes som pligtige og husdyrefterafgrøder?

I oversigten nedenfor kan du se, hvilke typer efterafgrøder du kan anvende som pligtige og husdyrefterafgrøder. Spildfrø og ukrudt, der spirer i marken, kan ikke anvendes som pligtige og husdyrefterafgrøder.

Overzicht 4: Efterafgrødetyper der kan anvendes som pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder

- Korsblomstrede afgrøder
- Korn
- Rent græs uden kløver
- Honningurt
- Cikorie
- Klinte
- Hjulkrone
- Morgenfrue
- Frøgræs der efter høst fortsætter som efterafgrøde

2.2 Hvordan etableres efterafgrøderne i marken?

Du skal etablere de pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøderne efter normale driftsmæssige principper, og efterafgrøderne skal have en tilstrækkelig dækningsgrad til at sikre en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. Du kan læse mere om kravene til efterafgrødernes dækningsgrad i afsnit 2.2.4.

Arealer med efterafgrøder, der skal anvendes til opfyldelse af krav om pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder, skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.

2.2.1 Etablering og destruktion af efterafgrøderne

Følgende krav skal være opfyldt for pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder:

- De skal senest være etableret 1. august 2021.
- Korsblomstrede afgrøder, klinte, hjulkrone, morgenfrue, honningurt, almindelig rug, stauderug, hybridrug, vårbyg og havre kan dog etableres frem til og med 20. august 2021 med mulighed for at udskyde etableringstidspunktet frem til og med 7. september, idet der samtidig korrigeres i kvælstofkvoten for planperioden (se afsnit herunder).
- Efterafgrøderne må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før 20. oktober 2021.
- Udlæg i majs må dog tidligst nedpløjes, nedvisnes eller destrueres 1. marts 2022.

Efterafgrøderne skal sås på arealer med korn eller andre afgrøder med tilsvarende høsttidspunkt. Dette gælder uanset om efterafgrøden etableres før eller efter høst. Efterafgrøder etableret på arealer med roer eller andre lignende afgrøder med sent høsttidspunkt kan ikke benyttes som pligtige og husdyrefterafgrøder. Det er dog tilladt at så udlæg af efterafgrøder i majs, men her skal du være opmærksom på, at efterafgrøden skal blive stående på arealet indtil 1. marts 2022.

Du må gerne etablere efterafgrøderne i blandinger af godkendte arter, så længe etableringsfristen for alle arter i blandingen overholdes.

2.2.2 Etablering af efterafgrøder senere end 20. august

Det er muligt at så efterafgrøder i form af korsblomstrede afgrøder, honningurt, almindelig rug, stauderug, hybridrug, vårbyg og havre helt frem til den 7. september. Hvis du sår dine efterafgrøder i perioden fra den 21. august til den 7. september, skal du være opmærksom på, at det skal indberettes i GKEA 2021 i Tast selv-service senest 10. september 2021. Du kan læse mere om indberetningen af sent såede efterafgrøder i afsnit 5.2.1.

Hvis du sår dine efterafgrøder senere end den 20. august, får du samtidig automatisk reduceret kvælstofkvoten for planperioden for at kompensere for den nedsatte kvælstofeffekt af efterafgrøderne. Størrelsen på kvotereduktion afhænger af, hvor mange dage såningen udskydes med, hvor mange ha efterafgrøder der sås senere end 20. august samt hvor meget organisk gødning, du har udbragt. Dette fremgår af oversigten nedenfor.

Oversigt 5: Omregningsfaktor for nedsættelse af kvælstofkvoten i forbindelse med udskydelse af såtidspunktet for pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder		
Udbragt organisk gødning i planperioden 2019/2020	Efterafgrøder sået i perioden	Kvotekorrektion pr. ha efterafgrøder
Under 80 kg N/ha	21. august - 24. august 2021	15 kg N
	25. august - 28. august 2021	26 kg N
	29. august - 7. september 2021	40 kg N
80 kg N eller der over pr. ha	21. august - 24. august 2021	24 kg N
	25. august - 28. august 2021	42 kg N
	29. august - 7. september 2021	65 kg N

Eksempel 1: Reduktion af virksomhedens kvælstofkvote som følge af udskudt etablering af efterafgrøder

En jordbruger har et samlet krav om pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder på 15 ha. De 10 ha opfylder han med hhv. energiafgrøder samt efterafgrøder etableret som græsudlæg i foråret. De resterende 5 ha efterafgrøder ønsker han at så som olieræddike efter høst, men på det tidspunkt, hvor han har planlagt at så efterafgrøderne, kan han ikke komme ud i marken pga. regn. Regnen fortsætter indtil den 23. august. Da jordbrugeren allerede har indkøbt såsæd til efterafgrøderne, ønsker han fortsat at så efterafgrøder. Den 26. august er der tørt nok til, at han kan få sået de sidste 5 ha. Jordbrugeren har udbragt mindre organisk gødning, end hvad der svarer til 80 kg N/ha på sit harmoniareal. Derfor bliver jordbrugeren samlede kvælstofkvote for planperioden 2021/2022 reduceret med: 5,0 ha x 26 kg N/ha = 130 kg kvælstof.

Der vil i kontrollen blive taget hensyn til, om efterafgrøderne er sået før eller efter 20. august, idet der ikke forventes samme udviklingstrin af en sent sået efterafgrøde. Hvis du sår efter 20. august, men ikke indberetter en sådato i GKEA 2021 i Tast selv-service, risikerer du, at arealerne ikke opfylder kravet til dækningsgrad. Efterafgrøderne kan derfor blive underkendt i kontrollen. Du kan læse mere om kravene til efterafgrødernes dækningsgrad i afsnit 2.2.4.

Pligtige og husdyrefterafgrøder, der er sået senere end den 20. august 2021, må ligesom efterafgrøder sået på andre tidspunkter tidligst destrueres den 20. oktober 2021. Eftervirkningen af sent såede efterafgrøder er ligeledes den samme som eftervirkningen for efterafgrøder sået senest 20. august, da en forventet mindre eftervirkning allerede er medregnet i omregningsfaktorerne.

2.2.3 Krav om efterfølgende afgrøde

Arealer med pligtige eller husdyrefterafgrøder skal benyttes til en forårssået afgrøde i den samme planperiode.

Som noget nyt kan du vælge at etablere blomsterbrak eller bestøverbrak efter pligtige eller husdyrefterafgrøder etableret i efteråret 2021, så de to braktyper træder i stedet for kravet om etablering af en forårssået afgrøde i foråret 2022. Du skal være opmærksom på, at du også skal overholde de tilknyttede blandingskrav og aktivitetskrav for blomsterbrak eller bestøverbrak. Du kan læse mere om betingelserne for at anvende disse to braktyper i afsnit 3.4 i [Vejledning om grundbetaling for 2021](#).

Du kan anvende følgende braktyper og afgrødekoder: Blomsterbrak (afgrødekode 324), MFO-blomsterbrak (afgrødekode 325), Bestøverbrak (afgrødekode 342) eller MFO-bestøverbrak (afgrødekode 343).

2.2.4 Krav til efterafgrødernes dækningsgrad

Pligtige og husdyrefterafgrøder skal fremstå som veletablerede på arealet for at kunne godkendes ved en eventuel kontrol. Overvej derfor en sikker metode til udsåning af efterafgrøden. Hvis efterafgrøden ikke fremstår vel-etableret, vil arealet ikke blive godkendt. Du skal være opmærksom på, at det kan være en udfordring at sikre en veletableret efterafgrøde i majs.

Efterafgrøderne kontrolleres efter, hvor veludviklet plantedækket er. Da kontrolperioden for efterafgrøder strækker sig over september og oktober, vil en efterafgrøde, der i starten af kontrolperioden endnu ikke har udviklet sig særligt meget, godt kunne blive godkendt, men der skal være en jævn fremspiring af efterafgrødeplanter. Der vil i kontrollen blive taget hensyn til, om efterafgrøderne er sået før eller efter 20. august, idet der ikke forventes samme udviklingstrin af en sent sået efterafgrøde.

Oversigt over påkrævet dækningsgrad i forhold til kontrolltidspunkt

Periode, hvor kontrollen gennemføres	Seneste såtidspunkt for efterafgrøder (Mindstekrav til dækning)			
	20. august	24. august	28. august	7. september
11. september til 14. september	15 %	0 %*	0 %*	0 %*
15. september til 20. september	20 %	5 %	0 %*	0 %*
21. september til 25. september	25 %	10 %	0 %*	0 %*
26. september til 1. oktober	30 %	15 %	5 %	0 %*
2. oktober til 6. oktober	35 %	20 %	10 %	0 %*
7. oktober til 20. oktober	40 %	25 %	15 %	10 %

*Der skal dog være synlige tegn på etablering af efterafgrøder i form af f.eks. udsæd eller fremspiring.

Vær opmærksom på, at der er lempeligere krav til godkendelse af efterafgrøder i majs, da disse først må destrueres 1. marts 2022.

Pligtige og husdyrefterafgrøder må gerne afgræsses, og der må tages slæt på dem, bare plantedækket ikke tager skade, og efterafgrøden stadig har en tilstrækkelig dækningsgrad til at sikre en effektiv kvælstofoptagelse. Du skal dog være opmærksom på, at husdyrgødning afsat af dyrene på arealerne skal indregnes som forbrugt i gødningsregnskabet og at efterafgrøden ikke har en kvælstofkvote.

3. Alternativer til efterafgrøder

I stedet for at etablere pligtige og husdyrefterafgrøder kan du vælge mellem en række alternative virkemidler, som også har en kvælstofreducerende effekt. I oversigten nedenfor kan du se, hvilke alternativer til efterafgrøder du kan anvende. Her kan du også se, hvilken omregningsfaktor der anvendes for de forskellige alternativer. Omregningsfaktoren sikrer, at der opnås samme kvælstofreducerende effekt af de forskellige alternativer, som hvis der var anvendt efterafgrøder. I år indføres to nye alternativer til pligtige og husdyrefterafgrøder: efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter og præcisionslandbrug. Kravene for anvendelsen af de to nye alternativer beskrives ligesom de andre alternativer længere nede i kapitlet.

Oversigt 6: Alternativer til pligtige og husdyrefterafgrøder og deres omregningsfaktor		
Alternativ til efterafgrøde	Fra alternativ til efterafgrøde	Kan overskud opspares til senere planperiode?
Mellemafgrøder	2 ha til 1 ha efterafgrøder	Ja
Flerårige energiafgrøder	0,8 ha til 1 ha efterafgrøder	Ja
Braklagte arealer	1 ha til 1 ha efterafgrøder	Ja
Braklagte arealer langs vandløb og søer	1 ha til 4 ha efterafgrøder	Ja
Tidlig såning af visse vinterafgrøder	2 ha til 1 ha efterafgrøder	Ja
Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter	1 ha til 1 ha efterafgrøder	Ja
Præcisionslandbrug	11 ha til 1 ha efterafgrøder	Ja
Reduceret kvælstofkvote	93 kg N til 1 ha efterafgrøder eller 150 kg N til 1 ha efterafgrøder ¹	Nej

¹ afhænger af om der er anvendt over eller under 80 kg N/ha i organisk gødning i 2019/2020.

Alternativerne kan benyttes til opfyldelse af dit pligtige efterafgrødekrav og dit husdyrefterafgrødekrav i planperioden 2021/2022. Hvis du indberetter flere alternativer, end der er behov for til at dække dit efterafgrødekrav, omregnes de til efterafgrøder, hvorefter du kan benytte overskuddet til opfyldelse af dit efterafgrødekrav i en senere planperiode. Alternativet "reduceret kvælstofkvote" kan ikke opspares til senere planperioder, hvilket betyder, at du kun kan anvende dette alternativ op til dit efterafgrødekrav for planperioden.

3.1 Mellemafgrøder

Du kan vælge at erstatte etablering af pligtige og husdyrefterafgrøder, helt eller delvist, ved at etablere mellemafgrøder. Mellemafgrøder er afgrøder, der etableres før dyrkning af vintersædsafgrøder.

Følgende krav skal være opfyldt, for at du kan bruge mellemafgrøder som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder:

- Mellemafgrøden skal efterfølges af en vintersædsafgrøde.
- Mellemafgrøden skal være udlagt senest den 20. juli 2021.
- Mellemafgrøden må tidligst nedmuldes eller nedvisnes den 20. september 2021.
- Mellemafgrøden kan bestå af olieræddike og/eller gul sennep eller af frøgræs, der efter høst af græsfrø fortsætter som mellemafgrøde.
- Arealet med mellemafgrøder skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.

Etablering af mellemafgrøder skal ske efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse inden vintersædsafgrøden. Dvs. at du som jordbruger skal dyrke en vellykket mellemafgrøde med en tilstrækkelig dækningsgrad til at sikre en effektiv kvælstofoptagelse. Ved kontrol af mellemafgrøder tages der udgangspunkt i samme krav til plantedække, som er tilfældet for efterafgrøder (se afsnit 2.2.4). Du kan læse mere om dette i instruksen for kontrol af arealordninger og efterafgrøder 2021 på www.lbst.dk.

Omregningsfaktoren for mellemafgrøder som alternativ til efterafgrøder er 2:1, som det fremgår af oversigten nedenfor. Det betyder, at du skal etablere 2 ha mellemafgrøder for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

Oversigt 7: Omregningsfaktor for etablering af mellemafgrøder som alternativ til etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder

Omregningsfaktor	2 ha mellemafgrøder erstatter 1 ha efterafgrøder
------------------	--

Eksempel 2: Mellemafgrøder som alternativ til efterafgrøder

En jordbruger ønsker at etablere mellemafgrøder som alternativ til efterafgrøder. Jordbrugeren har et efterafgrødegrundareal på 60 ha og har udbragt organisk gødning svarende til mere end 80 kg N/ ha på sit harmoniareal. Derfor skal jordbrugeren etablere pligtige efterafgrøder på 14,7 pct. af sit efterafgrødegrundareal, svarende til 8,8 ha. Han har ikke krav om husdyrefterafgrøder. Nu ønsker jordbrugeren at erstatte 4 ha ud af de 8,8 ha pligtige efterafgrøder med mellemafgrøder. Dette kræver, at jordbrugeren ud over 4,8 ha efterafgrøder skal etablere: $4 \text{ ha} \times 2 \text{ ha} = 8 \text{ ha}$ mellemafgrøder som alternativ til de resterende 4 ha efterafgrøder.

Vær opmærksom på, at der ikke medregnes eftervirkning for mellemafgrøder.

For at kunne anvende et areal med mellemafgrøder som alternativ til efterafgrøder, skal du have indberettet arealet med mellemafgrøder i GKEA 2021 i Tast selv-service senest den 10. september 2021.

3.2 Flerårige energiafgrøder

Du kan vælge at erstatte pligtige- og husdyrefterafgrøder helt eller delvist ved at etablere energiafgrøder.

Følgende krav skal være opfyldt, for at du kan bruge energiafgrøder som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder:

- Energiafgrøderne skal tidligst være etableret i planperioden 2009/2010 og senest den 31. juli 2021.
- Det samlede areal med energiafgrøder skal overstige virksomhedens areal med energiafgrøder i planperioden 2008/2009 (referenceår).
- De energiafgrøder, du kan benytte, er: 527 hassel, 591 lavskov (dog kun slægterne ask, el, hassel, pil og poppel), 592 pil, 593 poppel (0-100 andre træer pr. ha), 599 poppel (100-400 andre træer pr. ha), 594 el og 596 elefantgræs.
- Arealet med energiafgrøder skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.
- Arealer med energiafgrøder, der benyttes til MFO-opfyldelse, kan ikke samtidig benyttes som alternativ til pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder.

Referenceåret sættes for at sikre, at kun energiafgrøder, der er udlagt efter den 1. august 2009, kan tælles med. Energiafgrøder, der er udlagt før 1. august 2009, er allerede talt med i opgørelsen af kvælstofeffekten. Bedriftens areal med energiafgrøder i referenceåret udregnes som summen af arealer med følgende afgrøder: Pil (592), Poppel (593), El (594), Hassel (527), Lavskov (591) og Elefantgræs (596).

Energiafgrøden skal etableres på et areal, der forud for etableringen af energiafgrøden har været udlagt med landbrugsafgrøder i omdrift. Derfor kan energiafgrøder, der skal benyttes som alternativ til pligtige eller husdyrefterafgrøder, ikke etableres på arealer, der forud for etableringen har været udlagt med afgrøder nævnt i oversigten herunder.

Oversigt 8: Arealer med afgrøder, hvorpå der ikke kan etableres flerårige energiafgrøder som alternativ til efterafgrøder

Afgrødekode	Afgrøde	Afgrødekode	Afgrøde
250	Permanent græs, meget lavt udbytte	279	Permanent kløvergræs til fabrik
251	Permanent græs, lavt udbytte	286	Permanent græs og kløvergræs uden norm, over 50 % kløver
252	Permanent græs, normalt udbytte	287	Græs til udegrise, permanent
253	Miljøgræs MVJ-tilsagn (80 N), omdrift	305	Permanent græs, uden udbetaling af økologi-tilskud
254	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0 N), permanent	308	MFO-brak, sommerslåning
255	Permanent græs, under 50 % kløver/lucerne	310	Brak, sommerslåning
256	Permanent kløvergræs, over 50 % kløver/lucerne	312	20-årig udtagning
257	Permanent græs, uden kløver	321	Miljøtiltag, ej landbrugsarealer
259	Permanent græs, fabrik, over 6 tons	324	Blomsterbrak
271	Rekreative formål	325	MFO- Blomsterbrak
272	Permanent græs til fabrik	338	Brak, forårsslåning
273	Lucerne til fabrik	339	MFO-brak, forårsslåning
274	Permanent lucernegræs over 25 % græs, til fabrik	342	Bestøverbrak
276	Permanent græs og kløvergræs uden norm, under 50 % kløver	343	MFO-bestøverbrak
277	Kløver til fabrik	488	Hønsegård, permanent græs
278	Permanent lucerne og lucerne-græs over 50 % lucerne		

Omregningsfaktoren for energiafgrøder som alternativ til efterafgrøder er 0,8:1, som det fremgår af oversigten nedenfor. Det betyder, at du skal etablere 0,8 ha energiafgrøder for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

Oversigt 9: Omregningsfaktor for etablering af energiafgrøder som alternativ til etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder

Omregningsfaktor	0,8 ha energiafgrøder erstatter 1 ha efterafgrøder
------------------	--

Eksempel 3: Energiafgrøder som alternativ til efterafgrøder

Som alternativ til etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder ønsker en jordbruger at etablere energiafgrøder. Jordbrugeren har et efterafgrødegrundareal på 85 ha og har udbragt mere end 80 kg N/ ha på sit harmoniareal. Derfor skal jordbrugeren etablere pligtige efterafgrøder på 14,7 pct. af efterafgrødegrundarealet svarende til 12,5 ha. Samtidig har jordbrugeren krav om etablering af husdyrefterafgrøder på 0,5 pct. af efterafgrødegrundarealet, svarende til 0,4 ha. Det samlede krav om pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder er derfor 12,9 ha. Jordbrugeren vil erstatte alle 12,9 ha med energiafgrøder, hvilket kræver at jordbrugeren etablerer: $12,9 \text{ ha} \times 0,8 = 10,3 \text{ ha}$ energiafgrøder.

For at kunne anvende et areal med energiafgrøder som alternativ til efterafgrøder, skal du have indberettet arealet med energiafgrøder i GKEA 2021 i Tast selv-service senest den 10. september 2021.

For at kunne blive godkendt som alternativ til efterafgrøder, skal arealerne med energiafgrøder drives landbrugs-mæssigt efter almindelig dyrkningspraksis. Du skal dog være opmærksom på, at N-normen for pil kun gælder for pil dyrket med henblik på høst, og kun til og med fjerde planperiode efter høst eller plantning. Normen for poppel, el, hassel og ask gælder kun for kulturer dyrket med henblik på høst, og kun til og med tiende planperiode efter stævning eller plantning. Det betyder, at ophørsdato for stævning af fx poppel ikke har betydning for N-normen.

3.3 Braklagte arealer

Du kan benytte dine braklagte arealer til helt eller delvist at erstatte etablering af pligtige og husdyrefterafgrøder.

Der er følgende specifikke krav til braklagte arealer, der skal bruges som alternativ til efterafgrøder:

- Brakarealet skal være etableret med græs, der er sået senest den 1. januar 2021.
- Brakarealet skal etableres på eksisterende omdriftsareal.
- Græsset må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før den 20. oktober 2021.
- Arealet skal efterfølges af en forårssået afgrøde eller skal bibeholdes som brak i 2022.
- Arealet må ikke gødskes, afgræsses eller tilføres plantebeskyttelsesmidler, og der må ikke tages slæt på arealet i planperioden frem til 20. oktober 2021.
- Det braklagte areal skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.
- Braklagte arealer, der benyttes til MFO-opfyldelse, kan ikke samtidig benyttes som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder.

Du skal være opmærksom på, at brakarealet skal etableres på allerede eksisterende omdriftsareal. Dvs. du kan ikke anmelde brak, hvis arealet er permanent græs.

Du kan benytte braklagte arealer med afgrødekode 310 (brak, sommerslåning) eller 338 (brak, forårsslåning) som alternativ til pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder. Du kan ikke benytte braklagte arealer, der ikke opfylder de oplyste krav i dette afsnit om eksempelvis etableringstidspunkt og vegetation, (afgrødekode 324, blomsterbrak eller 342, bestøverbrak) som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder.

Et brakareal anses for at være etableret med græs, uanset at der forekommer spredte naturligt etablerede planter på arealet. Der må dog højst være 100 træer eller buske på over 1 meter i højden pr. ha på arealet.

Tilsagnsarealer: Hvis der på arealet er givet tilsagn om tilskud til f.eks. miljø- og klimavenligt landbrug, eller til økologi, kan arealet ikke anvendes som alternativ til efterafgrøder. Hvis tilsagnet udløber før den 1. september 2021, kan arealet dog godt tælle med.

Du skal generelt være opmærksom på, at der kan gælde andre regler for braklægning under grundbetalingsordningen. Hvis du også modtager grundbetaling for de braklagte arealer, du bruger som alternativ til efterafgrøder, skal bestemmelserne i begge regelsæt overholdes. Det betyder f.eks. at du ud over kravene angivet nedenfor også skal være opmærksom på reglerne om aktivitetskrav og brug af plantebeskyttelsesmidler. Du kan læse mere om braklagte arealer under grundbetalingsordningen i "Vejledning om grundbetaling 2021 og generel vejledning om at søge direkte arealstøtte", der kan findes på www.lbst.dk/grundbetaling-og-grøn-støtte.

Hvis du etablerer vildt- og bivenlige tiltag på brakarealet, skal du være opmærksom på, at disse arealer også skal leve op til de ovennævnte krav, for at det fulde brakareal kan tælle med til opfyldelse af efterafgrødekravet. Hvis du har etableret vildt- og bivenlige tiltag, der ikke lever op til disse bestemmelser, som f.eks. barjordsstriber, skal dette areal fratrækkes det samlede brakareal ved indberetning.

Uanset forbuddet mod tilførsel af plantebeskyttelsesmidler på braklagte arealer må du dog gerne anvende plantebeskyttelsesmidler til selektiv bekæmpelse af hejrearter, giftige plantearter eller aggressive ukrudtsarter som

f.eks. flyvehavre, kæmpebjørneklo, brændenælder og tidsler. Du skal dog være opmærksom på, at der ift. grundbetalingen gælder andre regler, idet du på braklagte arealer ikke må foretage nedsprøjtning af uønskede plantearter, fx brændenælder, tidsler og hejrearter. Det er dog fortsat tilladt at selektivt nedvisne invasive plantearter (dvs. plantearter beskrevet ved en indsatsplan), hvilket vil sige kæmpebjørneklo og flyvehavre.

Omregningsfaktoren for braklagte arealer som alternativ til efterafgrøder er 1:1, som det fremgår af oversigten nedenfor. Det betyder, at du skal udlægge 1 ha brak for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

Oversigt 10: Omregningsfaktor for braklagte arealer som alternativ til etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder

Omregningsfaktor	1 ha braklagt areal erstatter 1 ha efterafgrøder
------------------	--

For at kunne anvende et braklagt areal som alternativ til efterafgrøder skal du have indberettet arealet i GKEA 2021 i Tast selv-service senest den 10. september 2021.

3.4 Braklagte arealer langs vandløb og søer

Du kan vælge at erstatte etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder helt eller delvist ved at udlægge braklagte arealer langs åbne vandløb og søer over 100 m².

Der er følgende krav til braklagte arealer langs vandløb og søer, der skal benyttes som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder:

- Arealet skal være etableret med græs, der er sået senest den 1. januar 2021.
- Græsset må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før den 20. oktober 2021.
- Arealet skal efterfølges af en forårssået afgrøde eller bibeholdes som brak i 2022.
- Der må ikke gødskes, afgræsses eller tilføres plantebeskyttelsesmidler på arealet, og der må ikke tages slæt på arealet i planperioden frem til 20. oktober 2021.
- Brakarealet skal være beliggende imellem vandløbet/søen og et areal i omdrift.
- Brakarealet skal have en bredde på mellem 9 og 20 meter fra kronekanten op af et vandløb eller sø.
- Det braklagte areal skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.
- Braklagte arealer langs vandløb og søer, der benyttes til MFO-opfyldelse, kan ikke samtidig benyttes som alternativ til pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder.

Du kan benytte braklagte arealer langs vandløb og søer med afgrødekode 344 (brak langs vandløb og søer, forårsslåning) eller 345 (brak langs vandløb og søer, sommerslåning) som alternativ til pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder. Du skal være opmærksom på, at du ikke længere kan bruge afgrødekode 310 (brak, sommerslåning) eller 338 (brak, forårsslåning) til registrering af brak langs vandløb og søer. Braklagte arealer langs vandløb og søer, der ikke opfylder de oplyste krav om eksempelvis etableringstidspunkt og vegetation, som fx afgrødekode 324 (blomsterbrak) eller 342 (bestøverbrak), kan ikke benyttes.

Arealet anses for at være etableret med græs, uanset at der forekommer spredte naturligt etablerede planter på arealet. Der må dog højst være 100 træer eller buske på over 1 meter i højden pr. ha på arealet.

Arealets bredde måles fra vandløbets eller søens øverste kant, også kaldet "kronekanten". Hvor der ikke er en identificerbar øverste kant, beregnes arealets bredde fra overgangen mellem bevoksning af vand- og sumplanter og egentlige landplanter.

Du skal være opmærksom på, at der kan gælde andre regler for braklægning under grundbetalingsordningen. Hvis du modtager grundbetaling for brakarealet, skal bestemmelserne i begge regelsæt overholdes. Du kan læse mere om braklagte arealer under grundbetalingsordningen i "Vejledning om direkte arealstøtte", der kan findes på www.lbst.dk/grundbetaling.

Hvis du etablerer vildt- og bivenlige tiltag på arealet, skal du være opmærksom på, at disse arealer også skal leve op til de ovennævnte krav, for at det fulde areal kan tælle med til opfyldelse af efterafgrødekravet. Hvis du dog

etablerer en barjordsstribe, der ikke lever op til bestemmelserne oplyst herover, skal selve barjordsstriben ved indberetning fratrækkes det samlede areal med brak langs vandløb og søer, der skal benyttes som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder.

Du kan fortsat ikke benytte braklagte arealer, der ikke opfylder de oplyste krav i dette afsnit, så som blomster-brak eller bestøverbrak, som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder.

Uanset det generelle forbud mod tilførsel af plantebeskyttelsesmidler på braklagte arealer må du dog gerne anvende plantebeskyttelsesmidler til selektiv bekæmpelse, hvis der alene er tale om enten flyvehavre eller kæmpebjørneklo. Alle andre uønskede plantearter kan du i stedet bekæmpe ved en selektiv afslåning inden frøsætning. Hvis der mellem din brakmark og vandløbet/søen ligger en 2-meter (mål fra kronekanten og ind i marken) må der kun nedvisnes selektivt mod kæmpebjørneklo.

Tilsagnsarealer: Hvis der på arealet er givet tilsagn om tilskud til f.eks. miljø- og klimavenligt landbrug, eller til økologi, kan arealet ikke anvendes som alternativ til efterafgrøder. Hvis tilsagnet udløber før den 1. september 2021, kan arealet dog godt tælle med.

Bemærk, at arealer, der er omfattet af krav om 2 meter bræmme efter vandløbsloven, ikke kan indgå i det areal, der skal benyttes som alternativ til efterafgrøder. Det er dog muligt at benytte braklagte arealer langs vandløb og søer, der er etableret uden på en 2 meter bræmme, jf. eksempel 4. Det samme er tilfældet, hvis du har etableret en MFO-bræmme langs vandløbet.

Eksempel 4: Udlægning af brak langs vandløb og søer i 2020 med og uden 2 m bræmme eller MFO-bræmme		
Vandløb/sø uden 2 m bræmme eller MFO-bræmme	Vandløb/sø med 2 m bræmme	Vandløb/sø med MFO-bræmme
Her kan der etableres brak langs vandløb og søer med en bredde på 9-20 meter fra vandløbets/søens øverste kant.	Her kan der etableres brak langs vandløb og søer med en bredde på 7-18 meter udenpå 2 meter bræmmen.	Her kan der etableres brak langs vandløb og søer udenpå MFO-bræmmen. Den samlede bredde af MFO-bræmmen og brakarealet kan maksimalt være 20 meter.

Omregningsfaktoren for braklagte arealer langs vandløb og søer som alternativ til efterafgrøder er 1:4, som det fremgår af oversigten nedenfor. Det betyder, at du skal etablere 0,25 ha braklagte arealer langs vandløb eller søer for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

Oversigt 11: Omregningsfaktor for braklagte arealer langs vandløb og søer som alternativ til etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder	
Omregningsfaktor	1 ha braklagt areal langs vandløb og søer erstatter 4 ha efterafgrøder

Eksempel 5: Braklagte arealer langs vandløb og søer som alternativ til efterafgrøder

En jordbruger har udlagt et areal med brak langs et vandløb på sin bedrift og ønsker at anvende arealet som alternativ til efterafgrøder. Jordbrugeren har et efterafgrødegrundareal på 150 ha og har udbragt mindre end 80 kg N/ ha på sit harmoniareal. Derfor skal jordbrugeren etablere pligtige efterafgrøder på 10,7 pct. af efterafgrødegrundarealet svarende til 16,1 ha. Jordbrugeren har ikke krav om husdyrefterafgrøder. Det braklagte areal langs vandløbet ligger langs en 2 meter bræmme. Fratrullet arealet fra 2 meter bræmmen udgør det braklagte areal langs vandløbet 1,3 ha. Jordbruger kan derfor udlægge $1,3 \text{ ha} \times 4 = 5,2 \text{ ha}$ færre efterafgrøder.

For at kunne anvende et braklagt areal langs et vandløb eller en sø som alternativ til efterafgrøder skal du have indberettet arealet i GKEA 2021 i Tast selv-service senest den 10. september 2021.

3.5 Tidlig såning af vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og triticale

Tidlig såning af vinterhvede, vinterbyg, vinterrug (inklusive hybridrug) og triticale kan anvendes som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder.

For at tælle med som alternativ til efterafgrøder skal vintersæden være sået senest 7. september 2021.

Arealer med tidligt sået vintersæd, der skal anvendes til opfyldelse af krav om pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder, skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.

Omregningsfaktoren for etablering af tidligt sået vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og triticale som alternativ til efterafgrøder er 2:1. Det betyder, at du skal etablere 2 ha med tidligt sået vintersæd for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

Oversigt 12: Omregningsfaktor for tidlig såning af vintersæd som alternativ til etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder

Omregningsfaktor	2 ha tidligt sået vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og triticale erstatter 1 ha efterafgrøder
------------------	---

Eksempel 6: Tidlig såning af vinterhvede som alternativ til efterafgrøder

En jordbruger ønsker at anvende tidligt sået vinterhvede som alternativ til pligtige eller husdyrefterafgrøder. Jordbrugeren ønsker at erstatte 2,5 ha efterafgrøder med tidligt sået vinterhvede. Dette kræver, at jordbrugeren skal etablere: $2,5 \text{ ha} \times 2 = 5 \text{ ha}$ tidligt sået vinterhvede som alternativ til de 2,5 ha efterafgrøder.

En anden jordbruger har en mark på 6 ha, som sås til med vinterrug den 5. september. Marken kan derfor erstatte: $6 \text{ ha} / 2 = 3 \text{ ha}$ efterafgrøder.

For at kunne anvende tidligt såede vinterafgrøder som alternativ til efterafgrøder skal du have indberettet arealet i GKEA 2021 i Tast selv-service senest den 10. september 2021.

Du skal være opmærksom på, at der ikke tildeles ekstra N-kvote til et vintersædsareal, hvis din vinterhvede i forbindelse med tidlig såning ikke overvintrer tilfredsstillende og derfor skal sås om. Det vil alene være N-normen til den sidst såede afgrøde, der kan anvendes.

3.6 Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Som noget nyt kan du fra i år vælge at bruge kvælstoffikserende arter til at opfylde dit krav om pligtige og husdyrefterafgrøder, hvis de indgår i blanding med ikke-fikserende efterafgrøder (dog ikke cikorie).

Der gælder følgende betingelser for, at efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter kan bruges til at opfylde dit krav:

- Der skal anvendes en færdigblandet efterafgrødeblanding med et dokumenterbart indhold fra en foderstofforretning, frøfirma eller lignende virksomhed
- Blandingen må højst indeholde 25 pct. kvælstoffikserende arter (beregnet ud fra frøantal), mens den resterende del af blandingen skal udgøres af godkendte arter af efterafgrøder, dog ikke efterafgrøden cikorie.
- Der må kun bruges udvalgte vinterfaste kvælstoffikserende arter (se oversigt 14)
- Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter skal senest etableres den 20. august 2021. Der er dog mulighed for at udskyde etableringstidspunktet frem til og med 7. september, idet der samtidig korrigeres i kvælstofkvoten for planperioden
- Arealet må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden vis destrueres 1. februar 2022
- Arealet skal efterfølgende benyttes til en forårssået afgrøde i 2022
- Der skal kunne fremvises en faktura for den købte færdigblanding ved en kontrol

Du kan læse mere om betingelserne og de tilhørende dokumentationskrav længere nede i afsnittet.

Arealer med efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, der skal anvendes til opfyldelse af krav om pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder, skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.

Arealer med efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter skal benyttes til en forårssået afgrøde i den samme planperiode.

Etableringen af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter skal ske efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse inden etablering af en forårssået afgrøde. Dvs. at du som jordbruger skal dyrke en vellykket efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter med en tilstrækkelig dækningsgrad til at sikre en effektiv kvælstofoptagelse. Du kan læse mere om dette i instruksen for kontrol af arealordninger og efterafgrøder 2021 på www.lbst.dk. Du kan læse mere om kravene til efterafgrødeblandings dækningsgrad i afsnit 2.2.4.

Hvis du sår efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter i perioden fra den 21. august til den 7. september, skal du være opmærksom på, at det skal indberettes i GKEA 2021 i Tast selv-service senest 10. september 2021. Du kan læse mere om indberetningen af sent såede blandinger med kvælstoffikserende arter i afsnit 5.2.1.

Omregningsfaktoren for efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter som alternativ til efterafgrøder er 1:1. Det betyder, at du skal etablere 1 ha med efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

Oversigt 13: Omregningsfaktor for efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter som alternativ til etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder

Omregningsfaktor	1 ha efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter erstatter 1 ha efterafgrøder
------------------	---

For at kunne bruge efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter som alternativ til efterafgrøder skal du have indberettet arealet i GKEA 2021 i Tast selv-service senest den 10. september 2021.

Når du vælger at etablere efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, bliver der trukket en eftervirkning på 50 kg N pr. ha dyrket i efteråret 2021 fra din samlede kvælstofkvote for planperioden 2021/2022 i din gødningsplan (gødningskvoteberegning i Gødningskvote- og efterafgrødeskemaet 2021). Eftervirkningen af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, som bliver indberettet i GKEA 2021, skal altid medtages i beregningen af din kvælstofkvote, uanset om du efterfølgende sælger/bortforpagter de marker, som efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter etableres på. Du kan læse mere om indberetning i afsnit 5.2.

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter kan samtidig anvendes til opfyldelse af krav om 5 % MFO. Du kan læse om MFO-efterafgrøder i [vejledningen om grøn støtte](#).

3.6.1 Dokumentation for blandingskravet og kontrol af alternativet

Kontrollen af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter omfatter dels en kontrol af dækningsgraden og af tilladte arter på marken og en bilagskontrol af frøblandingen, herunder tilladte arter og blandingskravet.

Ved en kontrol vil der blive taget udgangspunkt i samme krav til plantedække, som er tilfældet for efterafgrøder (se afsnit 2.2.4). Du kan også læse mere om dette i instruksen for kontrol af arealordninger og efterafgrøder 2021 på www.lbst.dk. Du skal dokumentere, at den udsåede frøblending indeholder højst 25 % af tilladte kvælstoffikserende arter. Kan du ikke dokumentere dette, vil arealet ikke blive godkendt.

For at du kan bruge efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder, skal du kunne dokumentere, at du har anvendt færdigblandede efterafgrødeblandinger, der lever op til kravene for alternativet. Du skal derfor kunne fremvise en faktura for den købte færdigblending ved en kontrol. Dokumentationen skal indeholde følgende:

1. En faktura på den færdigblandede efterafgrødeblending stilet til din virksomhed med angivelse af din virksomheds navn, CVR-nummer og adresse og den sælgende virksomheds navn og CVR-nummer og adresse
2. En liste over de anvendte kvælstoffikserende arter og ikke fikserende efterafgrødearter i færdigblandingen. Blandingen må ikke indeholde andre arter end dem, der er godkendt til brug for alternativet.
3. Blandingsforholdet mellem de kvælstoffikserende og de ikke fikserende arter i færdigblandingen. Du skal være opmærksom på, at blandingsforholdet skal være angivet som en procentandel på grundlag af frøantallet af hver art i blandingen og ikke på grundlag af arternes frøvægt
4. Anbefalet udsædsmængde for den færdigblandede efterafgrødeblending

Det er vigtigt, at du er opmærksom på at overholde kravene til dokumentation, da dine arealer med efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter kan blive underkendt, hvis du ikke kan fremvise den påkrævede dokumentation i forbindelse med en kontrol af efterafgrøder på din virksomhed. Dokumentationen skal kunne fremvises ved kontrol eller kan efter aftale med kontrolløren eftersendes til Landbrugsstyrelsen. Dokumentationen skal opbevares på din virksomhed i 5 år fra udløbet af planperioden.

Hvis du bruger en maskinstation til at etablere dine efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, kan informationerne i punkt 1 ovenfor fremgå af faktura fra maskinstationen, men oplysningerne i punkt 2-4 skal fremgå af dokumentation fra en foderstofforretning, frøfirma eller lignende virksomhed og kan være i form af en indlægs-seddel.

Efterafgrødeblandingen må udelukkende indeholde specifikke vinterfaste kvælstoffikserende arter i blanding med godkendte arter af efterafgrøder. Hvis du anvender ikke tilladte arter, vil arealet blive underkendt. De tilladte kvælstoffikserende arter fremgår af oversigten herunder.

Oversigt 14: Kvælstoffikserende arter der kan anvendes i blandinger med ikke fikserende efterafgrøder	
Dansk navn	Latinsk navn
Alsikkekløver	<i>Trifolium hybridum</i>
Blodkløver	<i>Trifolium incarnatum</i>
Esparsette	<i>Onobrychis viciifolia</i>
Gul rundbælg	<i>Anthyllis vulneraria</i>
Gul stenklover	<i>Melilotus officinalis</i>
Hvidkløver	<i>Trifolium repens</i>
Hvid stenklover	<i>Melilotus alba</i>
Kællingetand	<i>Lotus corniculatus</i>
Lucerne	<i>Medicago sativa</i>
Rødkløver	<i>Trifolium pratense</i>
Vintervikke	<i>Vicia villosa</i>

Efterafgrødeblandingen skal stå på marken hen over vinteren, så den mængde af organisk bundet kvælstof, som efterafgrødeblandingen efterlader i jorden, først mineraliseres om foråret, når det effektivt kan optages af en efterfølgende afgrøde. Du må derfor tidligst destruere efterafgrødeblandingen den 1. februar i planperioden.

3.6.2 Etablering af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter senere end 20. august

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter skal i udgangspunktet være sået senest den 20. august, men ligesom for efterafgrøder er der mulighed for at udskyde etablering frem til den 7. september. Hvis du vælger at så efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter i perioden fra den 21. august til den 7. september, skal du indberette dette i Gødningskvote og efterafgrødeskemaet i Tast selv-service senest 10. september 2021.

Hvis du vælger at gøre brug af muligheden for at så din efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter i perioden fra den 21. august til den 7. september, får du samtidig automatisk reduceret kvælstofkvoten for planperioden for at kompensere for den nedsatte kvælstofeffekt af efterafgrøderne. Størrelsen på kvotereduktion afhænger af, hvor mange dage såningen udskydes med, hvor mange ha efterafgrøder der sås senere end 20. august samt hvor meget organisk gødning, du udbringer. Regler for indberetning og størrelsen på kvotereduktion følger reglerne for sent såede efterafgrøder. Du kan læse mere om indberetning og kvotereduktion i afsnit 2.2.2.

Sent såede efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter følger derudover samme regler i forhold til destruktions tidspunkt og eftervirkning, som er gældende for efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter sået senest 20. august. Der vil i kontrollen blive taget hensyn til, om efterafgrødeblandingen med kvælstoffikserende arter er sået før eller efter 20. august, idet der ikke forventes samme udviklingstrin af en sent sået efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter. Du kan læse mere om kravene til dækningsgraden i afsnit 2.2.4.

3.7 Præcisionslandbrug

Som noget nyt kan du fra i år anvende præcisionslandbrug som alternativ til pligtige eller husdyrefterafgrøder, hvis du opfylder visse tiltag. Præcisionslandbrug skal være udført på dine marker i planperioden 2020/2021 for, at du kan lade det indgå i din opfyldelse af kravet i planperioden 2021/2022. Det er en forudsætning, at du som hovedafgrøde har dyrket korn eller raps i renbestand på markerne, og at du har anvendt udstyr med sektionskontrol, kilespredning og positionsbestemt variabel tildeling af kunstgødning.

For at du kan bruge præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder, skal du have udført følgende tiltag:

Tiltag 1: Fastsættelse af kvælstofbehovet for hver mark

Tiltag 2: Udførelse af positionsbestemt gradueret gødningstildeling

Tiltag 3: Bestemmelse af indholdet af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning

De tre tiltag og kravene til dokumentation for udførsel af tiltagene beskrives nærmere længere nede i afsnittet.

Omregningsfaktoren for præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder er 11:1. Det betyder, at du skal have anvendt præcisionslandbrug på 11 ha af dine marker med korn eller raps for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

Oversigt 15: Omregningsfaktor for præcisionslandbrug som alternativ til etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder

Omregningsfaktor	11 ha præcisionslandbrug erstatter 1 ha efterafgrøder
------------------	---

For at kunne anvende præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder skal du have indberettet arealet i Gødningskvote og efterafgrødeskemaet i Tast selv-service senest den 10. september 2021. Du skal være opmærksom på, at du gerne må anvende et areal dyrket med præcisionslandbrug i planperioden 2020/2021 til etablering af efterafgrøder, mellemafgrøder eller tidlig såning af vintersæd. Det samme areal kan altså godt anvendes to gange til opfyldelse af krav om pligtige og husdyrefterafgrøder i planperioden 2021/2022.

Eksempel 7: Præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder

En jordbruger har udført præcisionslandbrug på sine marker i planperioden 2020/2021 og ønsker at anvende præcisionslandbrug som alternativ til pligtige efterafgrøder. Det er kun markerne med korn eller raps i renbestand, der kan anvendes i alternativet – disse udgør et samlet areal på 55 ha. Det svarer til $55 \text{ ha} / 11 = 5 \text{ ha}$ efterafgrøder. Jordbrugeren ønsker samtidig at etablere 10 ha efterafgrøder på de samme marker, hvor der er anvendt præcisionslandbrug. Det er tilladt, og han kommer derfor samlet set op på $5 \text{ ha} + 10 \text{ ha} = 15 \text{ ha}$ efterafgrøder, der kan bruges til opfyldelse af krav om pligtige eller husdyrefterafgrøder.

Beskrivelse af de tre tiltag i præcisionslandbrug

Hvis du ønsker at bruge præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder, skal du udføre nedenstående tre tiltag. Hvis du ikke udbringer husdyrgødning, skal du dog ikke udføre tiltag 3.

Du skal endvidere kunne fremvise dokumentation for, at tiltagene er udført korrekt. Dokumentationen skal ikke indsendes i forbindelse med indberetningen i GKEA 2021 i Tast selv-service, men skal udelukkende sendes ind til Landbrugsstyrelsen i forbindelse med en eventuel kontrol. Du skal opbevare dokumentationen på din bedrift i 5 år. Bliver du udtaget til kontrol i forhold til præcisionslandbrug, vil du modtage et særskilt brev herom med nærmere instruktioner.

Tiltag 1: Fastsættelse af kvælstofbehovet for hver mark

Du skal fastsætte afgrødernes kvælstofbehov ud fra dyrkningshistorie, forfrugt, tilførsel af husdyrgødning i årene før og efterafgrøder året før samt det forventede udbytte for marken. Du kan bruge MarkOnline eller et andet markstyringsprogram til formålet, såfremt det indeholder en faglig kvælstofmodel. Hvis du ikke har adgang til et markstyringsprogram, skal du benytte "Skema til fastsættelse af kvælstofbehov", der er tilgængeligt på Landbrugsstyrelsens [hjemmeside](#).

Beregningen af kvælstofbehovet skal endvidere opfylde følgende kriterier:

- Alle informationer skal være indberettet på markniveau
- Udgangspunktet er den norm, der fremgår af gødskningsbekendtgørelsen for den respektive jordtype
- Forfrugtsværdien indregnes som angivet i vejledning om gødsknings- og harmoniregler
- Gødningsplanen for den forudgående planperiode er i overensstemmelse med de reelle gødningstilførsler til marken
- Det forventede udbytte er fastsat ud fra en individuel vurdering for marken. Det kan eksempelvis bygge på udbytteregistreringer fra de seneste planperioder
- Udbyttekorrektionen fastsættes med den faktor for afgrøden, der fremgår af vejledning om gødsknings- og harmoniregler og med den udbytteforskel, der er mellem det forventede udbytte og normudbyttet for den respektive jordtype

Hvis du anvender husdyrgødning, skal du i beregningen af kvælstofbehovet for hver mark desuden tage højde for markeeffekten af husdyrgødningen. Dette beskrives nærmere under tiltag 3.

Dokumentation af tiltag 1

Du kan vælge at bruge "Skema til fastsættelse af kvælstofbehov" til at dokumentere tiltag 1. Skemaet kan downloades fra Landbrugsstyrelsens [hjemmeside](#) og skal herefter udfyldes manuelt. Alle marker indberettet med præcisionslandbrug skal fremgå af skemaet. Du kan også vælge at bruge udskrifter fra MarkOnline eller et andet markstyringsprogram til at dokumentere tiltag 1. Du skal dog være opmærksom på, at udskriften skal indeholde oplysninger svarende til [skema navn]. Se desuden tidligere beskrivelse af krav under tiltag 1.

Tiltag 2: Udførelse af positionsbestemt graderet gødningstildeling

Til spredning af handelsgødning skal der anvendes udstyr, der har auto- og sektionsstyring, som kan udsprede gødning positionsbestemt og kan registrere/logge den faktiske tildeling. Formålet er at mindske overlap af gødning mellem spor, ved foragre og i kiler og at give mulighed for, at tildelingen af gødning kan graderes efter, hvor i marken der er mest behov for den. Dertil skal anvendes kantspredningsudstyr, så der ikke spredes gødning ud-

over skel. Dette kan ske ved anvendelse af fast handelsgødning spredt med centrifugalspredere eller bomspredere med sektionkontrol. Det kan også ske ved udbringning af flydende gødning med marksprøjter, der har sektionkontrol. Det er et krav, at sektionkontrollen også kan regulere udspredding af gødning i kiler mv. for at undgå overlap.

Ved positionsbestemt tildeling af kvælstof gradueres tildelingen indenfor marken efter variationen i kvælstofbehovet. Det er tilstrækkeligt at graduere gødningen ved én tildeling, hvis dette giver mest mening i forhold til afgrøden på den enkelte mark. Det kan for eksempel være i forbindelse med den sidste gødningstildeling på marken. Der stilles altså ikke krav om graduering ved hver enkelt tildeling af kvælstof. Gradueringen af kvælstof skal ske ud fra variationer i biomasse og/eller variationer i jordtype inden for marken, eller ud fra praktisk erfaring. Graduering ud fra biomasse kan f.eks. ske ud fra Yara-N-Sensor, CropSAT, GreenSeeker eller lignende. Graduering ud fra forskelle i jordbundstype kan f.eks. ske ud fra EM38 metoden, positionsbestemte jordbundsanalyser eller andre systemer, der kan forklare jordbundsvariationen inden for marken. Kendskab til markernes individuelle variation i udbyttepotentiale kan også indgå i positionsbestemt tildeling af handelsgødning.

Ved positionsbestemt tildeling af gødning skal der genereres en logfil for hver mark, som dokumenterer den graduerede kvælstoftildeling. Udstyret til at graduere gødningen positionsbestemt skal kunne levere logfilen som en GIS-fil i shape-format, der indeholder attributter/data for tildelingsmængde.

Når du graduerer kvælstoftilførslen på dine marker, skal du være opmærksom på, at virksomhedens samlede kvælstofkvote ikke må overskrides.

Dokumentation af tiltag 2

Du dokumenterer tiltag 2 ved at indsende logfiler for den graduerede positionsbestemte tildeling af kvælstof indenfor hver mark. Logfilerne skal leveres som shape-filer og skal indeholde attributter/data for tildelt mængde gødning. Logfilerne må ikke være billedfiler eller kort. Hvis der af faglige grunde ikke er gradueret (eksempelvis ved ingen variation i marken), skal du indsende målinger/beregninger f.eks. i form af biomasse- eller EM 38 kort, som ligger til grund for, at der ikke er udført omfordelingen af kvælstof på marken.

Tiltag 3: Bestemmelse af indholdet af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning

Hvis du udbringer flydende husdyrgødning eller anden organisk flydende gødning, skal indholdet af kvælstof i gødningen være bestemt forud for udbringning på markerne. Kvælstofindholdet skal bestemmes ved laboratorieanalyser af en eller flere prøver udtaget af alle lagertanke før udbringning. Prøverne udtages i en omrørt beholder, og de skal analyseres af et laboratorium, der normalt udfører husdyrgødningsanalyser. Analyseresultaterne skal anvendes ved beregning af markeeffekten af husdyrgødning. Hvis du bruger afgasset biomasse fra biogasfælesanlæg, kan du anvende analyser foretaget af biogasanlægget af den leverede biomasse i forårsperioden.

Markeeffekten af den husdyrgødning, du anvender, skal indgå i beregningen af kvælstofbehovet for hver mark, jf. tiltag 1. Markeeffekten er den udnyttelse af totalkvælstof i tilført husdyrgødning, der kan forventes ved den anvendte udbringningsteknik, -tidspunkt og afgrøde. Hvis du anvender MarkOnline, bliver markeeffekten beregnet automatisk, når du angiver udbringningsteknik og udbringningstidspunkt. Ved brug af andre værktøjer i gødningsplanlægningen kan markeeffekten af totalkvælstof i husdyrgødning fastsættes med udgangspunkt i SEGES dyrkningsvejledning "[Markeeffekt af kvælstof i husdyrgødning](#)".

Du skal være opmærksom på, at der til gødningsregnskabet skal indberettes mængden af kvælstof i husdyrgødning, der er beregnet i henhold til vejledning om gødsknings- og harmoniregler. Det vil sige, at analyser ikke kan anvendes i gødningsregnskabet. Du kan finde vejledningen om gødsknings- og harmoniregler på www.lbst.dk.

Dokumentation af tiltag 3

Du dokumenterer tiltag 3 ved at indsende udskrift af laboratorieanalyser for kvælstofindholdet i hver lagertank af husdyrgødning eller anden organisk gødning, der skal udbringes på marker, som benyttes under alternativet. Du skal endvidere i din beregning af kvælstofbehovet (tiltag 1) angive markeeffekten af husdyrgødning samt anden organisk gødning på baggrund af analyser foretaget af den lagertank, der er udbragt fra.

3.8 Reduceret kvælstofkvote

Du kan vælge at erstatte etablering af pligtige og husdyrefterafgrøder helt eller delvist ved at reducere kvælstofkvoten for din bedrift i planperioden 2021/2022.

Du kan ikke anvende en større reduktion af kvælstofkvoten end den samlede kvote, du har til rådighed på din bedrift. Du skal i den sammenhæng også huske, at du kan have andre fradrag i kvælstofkvote. Det kan fx være, hvis du anvender nedsat kvælstofkvote som alternativ i målrettet kvælstofregulering, hvis du har indberettet efterafgrøder og får trukket en eftervirkning som følge heraf (jf. afsnit 1.1.1), eller hvis du skal nedsætte din kvælstofkvote som følge af udsat etableringsdato for efterafgrøderne (jf. afsnit 2.2.2).

Ved beregning af hvor stor reduktionen af kvælstofkvoten skal være for at erstatte en ha efterafgrøder, anvendes fastsatte omregningsfaktorer, der afhænger af, hvor meget organisk gødning du anvender (se oversigten nedenfor). Nedsættelse af kvælstofkvoten beregnes som omregningsfaktoren ganget med det antal ha efterafgrøder, du ønsker at erstatte.

Oversigt 16: Omregningsfaktor for reduceret kvælstofkvote som alternativ til etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder	
Anvendt husdyrgødning og anden organisk gødning i planperioden 2019/2020	Kvotereduktion pr. ha efterafgrøder
Under 80 kg N/ha	93 kg N
80 kg N eller der over pr. ha	150 kg N

Indberetningen af reduceret kvælstofkvote som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder beskrives nærmere i afsnit 5.2. Hvis du vælger ikke at indberette efterafgrøder eller alternativer i GKEA 2021 i Tast selv-service senest 10. september 2021, antager Landbrugsstyrelsen, at du vælger at opfylde kravet med en nedsættelse af din kvælstofkvote.

4. Opsparing og overdragelse af efterafgrøder og alternativer

4.1 Overførsel af efterafgrøder til senere planperioder

Hvis du i planperioden 2021/2022 har etableret og indberettet flere efterafgrøder, end du skal bruge til at opfylde årets krav om pligtige og husdyrefterafgrøder, vil overskuddet automatisk blive overført til næste års opgørelse.

Du skal være opmærksom på, at du kun kan opspare efterafgrøder i de planperioder, hvor du har et krav om at etablere pligtige og/eller husdyrefterafgrøder. Hvis du ikke har et krav om at etablere pligtige eller husdyrefterafgrøder i planperioden 2021/2022, kan du derfor ikke indberette et areal med efterafgrøder med henblik på at få det overført til senere år.

Hvis du i de forudgående planperioder har etableret et større efterafgrødeareal end nødvendigt for at dække dit krav til pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder, og dette er blevet indberettet i GKEA 2021 i Tast selv-service, kan du bruge overskuddet til at dække dit efterafgrødekrav i planperioden 2021/2022. I GKEA 2021 kan du på siden med opgørelsen af dit efterafgrødekrav se, om du har opsparede efterafgrøder fra tidligere planperioder. Opsparede efterafgrøder forældes ikke.

Muligheden for at overføre efterafgrøder til senere planperioder gælder både for efterafgrøder og alternativer. Hvis du f.eks. har etableret og indberettet flere mellemafgrøder eller energiafgrøder, end der er behov for til at dække dit efterafgrødekrav, omregnes disse til efterafgrøder og overføres automatisk til senere planperioder. Dette gælder dog ikke for alternativet nedsat kvælstofkvote, da det kun kan anvendes til opfyldelse af kravene i den planperiode, hvor alternativet benyttes, jf. afsnit 5.2.

4.2 Overdragelse af efterafgrøder mellem virksomheder

Du kan kun modtage overskud af efterafgrøder fra en anden virksomhed, hvis afgiver er udmeldt af Register for Gødningsregnskab i perioden 1. august 2020 til 31. juli 2021. Det er et krav, at den modtagende virksomhed eller virksomheder også overtager arealer fra den udmeldte virksomhed. Hvis afgiver udtræder af registret den 1. august 2021 eller senere, så kan efterafgrøderne først overdrages i planperioden 2022/2023.

En virksomhed anses for afmeldt af Register for Gødningsregnskab fra den dato, virksomheden har angivet i sit afsluttende gødningsregnskab i felt 917 eller den dato, der er meddelt i en gyldig overdragelseserklæring. Landbrugsstyrelsen afmelder automatisk en virksomhed ved ophør af CVR nr. eller ved konkursdekret. Ved ophør i CVR-registret anses virksomheden for afmeldt af registret fra den dato virksomheden ophører i CVR-registret. Ved konkursdekret anses virksomheden for afmeldt af registret fra dekretdato. Læs nærmere om afmelding i kapitel 1 i [vejledning om gødsknings- og harmoniregler](#).

Du kan kun modtage udlagte efterafgrøder eller alternativer fra en ophørt virksomhed, hvis du har et efterafgrødekrav i 2021/2022 og samtidig modtager marker fra samme virksomhed.

Efterafgrøder overdrages ikke automatisk til ny bruger, hvis virksomheden ophører. Overdragelse af efterafgrøder (eller alternativer til efterafgrøder) fra én virksomhed afmeldt af register for Gødningsregnskab til en anden skal foretages af den modtagne virksomhed i Tast selv-service. Modtager af efterafgrøderne skal angive oplysninger på overdrager og areal af efterafgrøder i GKEA 2021 i Tast selv-service, på siden "Opgørelse efterafgrøder" i felt O". Har du overtaget et overskud af efterafgrøder fra en ophørt virksomhed". Indberetningen skal foretages af modtager senest den 10. september 2021. Du skal være opmærksom på, at hvis du ikke indberetter overdragelsen senest den 10. september 2021, kan du ikke bruge de modtagne efterafgrøder eller alternativer eller modtagne bankefterafgrøder til at opfylde dit krav i planperioden 2021/2022 eller i senere planperioder. Det er ikke muligt, at indberette overdragelsen af efterafgrøder i den følgende planperiode.

Du kan ikke indberette modtagelse af efterafgrøder fra ophørt virksomhed i GKEA, hvis overdrager ikke er registreret som afmeldt fra Register for Gødningsregnskab (se eksempel 8). Det betyder, at Landbrugsstyrelsen skal afmelde virksomheden af registret, før du kan indberette modtagelsen. Du skal være opmærksom på, at der er en vis sagsbehandlingstid på et afslutningsregnskab i registret. Hvis du gerne vil have ophøret sagsbehandlet hurtigere, kan I gøre følgende:

- Virksomheden, der ophører, skal indberette ophørsdatoen i det afsluttende gødningsregnskab (i felt 917) eller angive ophørsdatoen i en gyldig overdragelseserklæring. Du kan finde overdragelseserklæring som hører til planperioden på <https://lbst.dk/landbrug/goedning/register-for-goedningsregnskab/#c51757>
- Send en e-mail til Jordbrugskontrol@lbst.dk. Skriv i emnefeltet "Behandling af ophør i register for gødningsregnskab "20/21" og inkluder CVR numre på det/de udmeldte virksomheder. Skriv i mailen, at du gerne vil have sagsbehandlet ophør snarest pga. overdragelse af efterafgrøder.
- Du får herefter besked, når vi har afmeldt virksomheden, og modtager kan herefter indberette efterafgrøderne i GKEA 2021.

Eksempel 8: Blokerende validering – når den ophørte virksomhed ikke er sagsbehandlet

183088 **Modtaget efterafgrøder fra ophørt virksomhed: virksomheden er ikke ophørt**
Du har på siden "Opgørelse af efterafgrøder" i felt M angivet, at du har modtaget et overskud af efterafgrøder fra 0. Denne virksomhed er ikke ophørt i Register for Gødningsregnskab. Du kan kun modtage efterafgrøder fra virksomheder, som er ophørt i perioden 2020/2021, dvs. fra 1. august 2020 til 31. juli 2021. Du kan læse mere om reglerne for pligtige efterafgrøder i "Vejledning om gødsknings- og harmoniregler" som du finder her: <https://lbst.dk/landbrug/goedning/vejledning-om-goedsknings-og-harmoniregler/> Ja

Opsummering:

Følgende betingelser skal være overholdt for, at du kan modtage efterafgrøder fra en udmeldt virksomhed:

- Overdrager skal være afmeldt i Register for gødningsregnskab senest 31. juli 2021.
- Modtager skal have et efterafgrødekrav i 2021/2022.
- Modtager skal også modtage den udmeldte virksomheds arealer helt eller delvist.
- Den afgivende og modtagende virksomhed skal indgå en skriftlig aftale om overdragelsen.
- Dokumentation skal opbevares på din virksomhed i 5 år fra udløbet af planperioden.
- Modtager indberetter overdragelsen i GKEA senest 10. september 2021.

Eksempel 9: Overdragelse af efterafgrøder og alternativer mellem virksomheder

Overdragelse til en virksomhed ved ophør senest 31. juli 2021:

En bedrift har angivet afmelding af Register for Gødningsregnskab den 10. maj 2021 (indsat i felt 917 i gødningsregnskabet). Den solgte bedrift har en efterafgrødebank på 100 ha, som er opgjort pr. 10. september 2020 i GKEA og køberen af arealerne modtager alle 100 ha efterafgrøder. Køber indberetter overdragelsen i GKEA senest 10. september 2021. Køber kan anvende de overtagne 100 ha efterafgrøder til at opfylde sit krav om efterafgrøder i efteråret 2021 (planperioden 2021/2022) eller lægge dem i efterafgrødebanken. Køber skal indtaste overdragelsen inden fristen 10. september 2021. Hvis køber ikke indberetter overdragelsen senest 10. september 2021 vil efterafgrøderne ikke kunne anvendes til at opfylde kravet og ej heller tilføjes efterafgrødebanken. De kan heller ikke indberettes i senere planperioder.

Overdragelse ved ophør efter 31. juli 2021:

Hvis sælger i stedet har angivet afmelding af Register for Gødningsregnskab den 10. august 2021, kan køber ikke anvende de overtagne efterafgrøder til at opfylde sit krav til efterafgrøder før i efteråret 2022 (planperioden 2022/2023). Køber skal så først indberette overdragelsen i GKEA 22 året efter. Det kan gøres, når GKEA 22 åbner i starten af februar 2022 og frem til 10. september 2022. Hvis køber ikke indberetter overdragelsen senest 10. september 2022, vil efterafgrøderne være tabt.

To virksomheder, hvor den ene er ophørt, skal indgå en aftale om overdragelse af efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder. Den jordbruger, der modtager efterafgrøderne skal indberette overdragelsen i Tast selv-service, for at overdragelsen er gyldig. Skemaet B2 bagerst i denne vejledning kan evt. benyttes som en form for kontrakt i forbindelse med overdragelser. Skema B2 skal ikke indsendes, idet overdragelsen skal indberettes i Tast selv-service. Du skal dog være opmærksom på, at det ikke er tilstrækkelig kun at indberette overdragelsen i Tast selv-service. Der skal også foreligge anden skriftlig dokumentation for aftalen og denne skal kunne vises, hvis der kommer kontrol af den modtagende virksomhed. Dokumentationen skal opbevares på din virksomhed i 5 år fra udløbet af planperioden. En aftale om overdragelse af efterafgrøder (eller alternativer) fra en bedrift til en anden i planperioden 2021/2022 skal være indgået senest den 10. september 2021 og skal være indtastet i GKEA senest den 10. september 2021. Overdragelsen skal fremgå af siden opgørelse af efterafgrøder 2021/2022 i Gødningskvote og efterafgrødeskema for den modtagende virksomhed.

Du skal være opmærksom på at efterafgrødekravet beregnes ud fra efterafgrødegrundarealet pr. 31. juli. Det er derfor rådighed over arealer den 31. juli, der har konsekvens for beregning af efterafgrødekravet.

Eksempel 10: Indrapportering særligt for overdragelse den 31/7

Hvis du overdrager marker den 31. juli 2021, er indberetningen afhængigt af hvem der har rådigheden over arealerne den dag.

Hvis overdrager har rådigheden, skal overdrager medtage arealerne i sin markkort/markplan i GKEA 2021 og har efterafgrødekravet. I denne situation kan erhverver ikke medtage overdragers bank i sin efterafgrødeopgørelse for 2021/2022; men erhverver har heller ikke det tilhørende efterafgrødekrav i efteråret 2021. Erhverver skal ikke medtage arealerne i sin markkort/markplan i GKEA og kan heller ikke benytte de overdragne arealer til at etablere efterafgrøder til brug i efterafgrødeordningerne. Det er desuden overdrager, der beholder gødningskvoten og arealerne i gødningsregnskabet i planperiode 2020/2021. Overdragelser af efterafgrødebanken må vente til GKEA 2022.

Hvis erhverver har rådigheden den 31. juli 2021, skal erhverver medtage arealerne i sin markkort/markplan i GKEA 2021 og har efterafgrødekravet i efteråret 2021. Erhverver kan også anvende overdragne arealer til etablering af efterafgrøder til opfyldelse af sit pligtige og husdyrefterafgrødekrav. Overdrager har ikke noget krav til efterafgrøder i efteråret 2021, og erhverver kan godt modtage banken fra overdrager og bruge den til at opfylde sit krav i efteråret 2021. Til gengæld har erhverver også gødningskvoten og skal redegøre for gødningsanvendelsen i 2020/2021 i sit gødningsregnskab.

Hvis man overdrager arealer – eller hele sin bedrift – pr. 31. juli (altså ved udgangen af planperioden) har det konsekvenser for både efterafgrøder og gødningskvoten/gødningsregnskabet. En overdragelse *på dagen* kan enten laves, så det er sælger, der har råderetten på dagen, eller køber. I nedenstående skema er de to situationer beskrevet. For at gøre det så simpelt så muligt er Oversigt 17 lavet ud fra den situation, hvor hele bedriften overdrages til en helt ny bruger.

Oversigt 17: Råderet ved overdragelse af alle arealer den 31. juli 2021		
	Sælger har råderetten 31/7-2021	Køber har råderetten 31/7-2021
Med i RG ¹ 2020/2021	Sælger er med i RG 2020/2021, køber er først med fra 2021/2022.	Både sælger og køber er med i RG 2020/2021 og skal lave GR.
Arealerne i GKEA 2021 og Gødningsregnskab (GR) 2020/2021	Sælger skal medtage arealerne i GKEA og GR.	Køber skal medtage arealerne i GKEA og GR.
Kvælstofkvoten for 2020/2021	Sælger har kvoten	Køber har kvoten
Dyr og indkøbt gødning i 2020/2021	Sælger har haft husdyrene og indkøbt gødning i hele planperioden, og skal indberette dette i sit GR. Gødningen skal ikke overføres til køber, da det er sælger der har kvoten og arealerne.	Sælger har haft dyrene og indkøbt gødning i hele planperioden, og skal indberette dette i sit GR. Han skal desuden overføre gødningen (via B1 aftaler og felt 914/915) til køber. Køber skal medtage den modtagne gødning i sit GR.
Efterafgrødekrav i planperioden 2021/2022	Sælger har kravet. Dvs. sælger skal udfylde opgørelsen af efterafgrøder i GKEA 2021. Hvis sælger ikke har nok efterafgrøder til at opfylde dette krav, vil det udløse et kvotetræk i 2021/2022. Køber har ikke noget krav. Køber skal slet ikke lave GKEA 2021 eller GR 20/21 og køber kan ikke modtage efterafgrødebank i 2021/2022. (Køber må vente med at indberette efterafgrødebank til 2022/2023).	Køber har kravet. Køber skal indberette evt. udlagte efterafgrøder på arealerne. Køber skal udfylde opgørelsen af efterafgrøder 2021/2022. Køber kan modtage sælgers bank af efterafgrøder fra tidligere planperioder, og bruge det til at opfylde sit krav i 2021/2022, hvis det indberettes senest 10/9-2021. Sælger har ikke noget krav, har 0 ha i efterafgrødegrundareal og behøver ikke at udfylde opgørelsen af efterafgrøder i GKEA 2021.
Eftervirkning af efterafgrøder 2021	Eftervirkningen går tabt, da den er knyttet til sælgers CVR.	Køber får eftervirkningen.

GR: Gødningsegenkab

RG: Register for Gødningsregnskab

Du skal være opmærksom på, at virksomheder, der ikke er udmeldt af Register for Gødningsregnskab, ikke kan overdrage opsparede efterafgrøder fra tidligere år. Disse efterafgrøder vil først kunne overdrages, hvis virksomheden afmeldes af Register for Gødningsregnskab og kun ved samtidig salg af jord (afsnit 4.2).

Ved overdragelse af efterafgrøder skal eftervirkningen af efterafgrøderne *ikke* overdrages.

¹ Register for Gødningsregnskab

5. Indberetning af efterafgrøder og alternativer samt opgørelse af kravene

Indberetning af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder samt opgørelse af kravene om pligtige og husdyrefterafgrøder for planperioden 2021/2022 skal foretages i Tast selv-service i Gødningskvote og efterafgrødeskemaet 2021. Du kan fra 1. februar 2021 tilgå Tast selv-service via linket <https://tastselv.fvm.dk/>.

I brugerguide til skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder 2021 kan du finde information om, hvordan indberetningen og opgørelsen af kravet foregår. Du kan finde vejledningen på www.lbst.dk. I kapitel 6 kan du se sammenhængen mellem efterafgrødeordningerne i oversigt 18.

Fristen for både indberetning af efterafgrøder og alternativer samt oplysning om opfyldelse af kravene for planperioden 2021/2022 er den 10. september 2021 og skal foretages i GKEA2021 i Tast selv-service. Det betyder, at du skal oplyse, hvordan du opfylder dine krav, samtidig med at du laver din indberetning. Du kan dog allerede fra åbningen af Gødningskvote og efterafgrødeskemaet 1. februar 2021 indberette, hvordan du har tænkt dig at opfylde dine krav og se dit krav.

Både efterafgrøder og alternativer skal indberettes på markniveau i GKEA 2021. Indberetning af sådatoen for efterafgrøder, der sås i perioden 21. august til 7. september, skal ligeledes indberettes på markniveau. I en kontrolsituation vil det være det samlede indberettede areal, der skal kunne forefindes. Det vil sige, at hvis der er etableret pligtige eller husdyrefterafgrøder eller alternativer på andre marker end indberettet i GKEA 2021, kan de fremvises ved fysisk kontrol, såfremt de er en del af dit efterafgrødegrundareal pr. 31. juli 2021.

Din markplan og de arealer, din bedrift råder over 31. juli 2021, ligger til grund for beregningen af, hvor mange ha pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder, du skal etablere til planperioden 2021/2022. Du kan læse mere om, hvordan du opgør dine efterafgrødekrav i afsnit 5.3.

Du skal være opmærksom på, at du ikke kan indberette efterafgrøder udlagt på arealer, som du har erhvervet efter d. 31. juli – og efterafgrøder udlagt på disse arealer kan heller ikke fremvises i forbindelse med kontrol. Det er afgiver, der har ret til at anvende efterafgrøder på disse arealer, som dog forudsætter, at arealerne kan fremvises ved en kontrol.

Du skal tilknytte et markkort til din indberetning. Markkortet bruges bl.a. til at sikre, at krav til efterafgrøder beregnes automatisk og korrekt. I afsnit 5.1 kan du læse mere om tilknytning af markkortet og indberetning af din markplan for efterafgrøder.

5.1 Tilknytning af markkort og oprettelse af markplan for efterafgrøder

Når du indberetter dine efterafgrøder og alternativer for planperioden 2021/2022, skal du tilknytte et markkort til indberetningen i GKEA 2021. Markkortet skal afspejle det areal, som du rådede over på din bedrift ved udløbet af den foregående planperiode, dvs. den 31. juli 2021. Oplysningerne fra kortet indlæses til siden med markplanen for dine efterafgrøder, hvor du skal indberette dine efterafgrøder og alternativer. Oplysninger fra kortet bruges desuden til at beregne efterafgrødegrundarealet og dine krav til pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder.

Hvis du har indsendt dit Fælleskema 2021, kan du bruge en kopi af dette kort og evt. tilrette det, hvis du har modtaget eller afgivet arealer i perioden 17. april til 31. juli 2021.

Hvis du har modtaget eller afgivet arealer i perioden 17. april til 31. juli 2021 skal du rette i det markkort du har kopieret fra fællesskema og tilknyttet til GKEA 2021.

5.2 Indberetning af efterafgrøder og alternativer i 2021

Du skal indberette dine efterafgrøder og alternativer på markniveau. Det betyder, at du for hver enkelt mark anfører, hvor mange ha du har etableret med efterafgrøder og alternativer, samt hvilken ordning de skal indgå i. I indberetningen skelnes der dog ikke mellem pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder, idet disse to efterafgrødeordninger og tilhørende alternativer administreres samlet.

Hvis du vælger ikke at indberette efterafgrøder eller alternativer, antager Landbrugsstyrelsen, at du vælger at opfylde kravet med en nedsættelse af din kvælstofkvote. Derfor får du automatisk reduceret din kvælstofkvote for planperioden 2021/2022 svarende til den manglende opfyldelse af kravet om pligtige og husdyrefterafgrøder.

Indberetningen skal foretages i din markplan for efterafgrøder i GKEA 2021 i Tast selv-service senest den 10. september 2021.

Din indberetning skal indeholde oplysninger om:

- Antal ha efterafgrøder du har etableret på hver mark.
- Antal ha mellemafgrøder, energiafgrøder, braklagte arealer, braklagte arealer langs vandløb og søer, tidlig såede vinterafgrøder, blandinger med kvælstoffikserende arter og/eller præcisionslandbrug du har etableret på hver mark.
- Datoen for etablering af efterafgrøder, der er sået i perioden 21. august til og med 7. september 2021.

Du kan se et eksempel på et udsnit af en markplan for efterafgrøder i nedenstående eksempel.

Eksempel 11: Udsnit af markplan for efterafgrøder - Indberetning af pligtige og husdyrefterafgrøder og alternativer i Tast selv-service

Markplan for efterafgrøder ?						
A1		A2	A12	A13	A14	A14-b
Mark-nummer	Afgrøde		Pligtige og Husdyr efterafgrøder eller alternativer	Så-tidspunkt ved sen etablering af efterafgrøder	Efterafgrøder eller alternativer	Præcisionslandbrug
	kode	navn				
1	1	Vårbyg	<input checked="" type="checkbox"/>		Efterafgrøder	<input type="checkbox"/>
2	1	Vårbyg	<input checked="" type="checkbox"/>		Efterafgrøder, N-fiks	<input type="checkbox"/>
3	2	Vårhvede	<input checked="" type="checkbox"/>		Mellemafgrøder	<input type="checkbox"/>
4	2	Vårhvede	<input type="checkbox"/>		Evt. vælg...	<input type="checkbox"/>
5	3	Vårhavre	<input type="checkbox"/>		Evt. vælg...	<input type="checkbox"/>
6	3	Vårhavre	<input type="checkbox"/>		Evt. vælg...	<input type="checkbox"/>

Muligheden for indberetning til og med 10. september 2021 betyder, at du kan nå at vurdere, om dine efterafgrøder er blevet til noget inden fristen for indberetning. Du skal være opmærksom på, at du løbende skal genindberette ændringer til de indberettede oplysninger. Hvis du konstaterer, at efterafgrøden ikke bliver til noget, kan du ændre i det indberettede areal med efterafgrøder og alternativer i nedadgående retning, frem til der anmeldes kontrol på arealet, eller senest den 31. januar 2022. Det er ikke muligt at ændre i det indberettede areal i opadgående retning efter den 10. september 2021. Dette gælder ikke blot det samlede areal, men også arealet for hvert alternativ pr. ordning.

Hvis indberetningen af efterafgrøder eller alternativer ikke fremgår af GKEA 2021, kan efterafgrøderne eller alternativerne ikke anvendes til at dække dit krav eller til opsparing. Det betyder bl.a., at det ikke er muligt at anvende et alternativ, der ikke er indberettet i GKEA 2021 – også selvom du kan fremvise det på en eventuel kontrol.

Hvis du ikke har et krav om at etablere pligtige eller husdyrefterafgrøder i planperioden 2021/2022, skal du være opmærksom på, at eventuelt indberettede arealer med pligtige eller husdyrefterafgrøder eller alternativer hertil ikke kan anvendes. Det betyder, at i de år, hvor du ikke har krav om at etablere pligtige eller husdyrefterafgrøder, kan du ikke indberette arealer med efterafgrøder eller alternativer med henblik på at få arealerne overført til senere planperioder. Du kan læse mere om opsparing og overdragelse af efterafgrøder i kapitel 4.

5.2.1 Indberetning af efterafgrøder eller efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter sået senere end 20. august 2021

Hvis du gør brug af muligheden for at så efterafgrøder eller alternativet efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter senere end 20. august 2021, skal du huske at indberette sådatoen for hver mark i din efterafgrødemarkplan. Du kan indberette en sådato mellem 21. august og 7. september (begge dage inklusiv), og sådatoen kan godt variere fra mark til mark. Hvis du indberetter en sådato indenfor dette interval, får du samtidig automatisk reduceret kvælstofkvoten for planperioden for at kompensere for den nedsatte kvælstofeffekt af efterafgrøderne eller efterafgrødeblandingerne med kvælstoffikserende arter.

Størrelsen på kvotereduktion afhænger af, hvor mange dage såningen udskydes med, hvor mange ha efterafgrøder eller efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, der sås senere end 20. august samt hvor meget husdyrgødning og anden organisk gødning, du udbragte i planperioden 2019/2020 (se afsnit 2.2.2). For de marker, hvor der ikke er anført en sådato for efterafgrøderne eller efterafgrødeblandingerne med kvælstoffikserende arter, betragtes disse som værende sået senest 20. august, hvilket en eventuel kontrol vil tage udgangspunkt i.

En senere sådato har ikke betydning for, hvornår du må destruere de pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøderne eller efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter. Du skal dog være opmærksom på, at hvis du ønsker at anvende et areal med sent såede pligtige eller husdyrefterafgrøder til opfyldelse af MFO-kravet, har det betydning for, hvornår efterafgrøderne tidligst må destrueres. Du kan læse mere om dette i Vejledning om grøn støtte 2021, som du kan finde på www.lbst.dk. Hvis efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter anvendes til både MFO og pligtige eller husdyrefterafgrøder, må de ikke destrueres før 1. februar, da du skal overholde kravene for destruktion i begge ordninger.

5.2.2 Særligt vedr. indberetning af nedsat kvælstofkvote som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder

Anvendelse af nedsat kvælstofkvote som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder skal ikke indberettes i markplanen for efterafgrøder sammen med efterafgrøderne og de resterende alternativer. Information om anvendelse af nedsat kvælstofkvote som alternativ til efterafgrøder fremgår i stedet af siden med din opgørelse af krav om efterafgrøder for 2021/2022 i GKEA 2021. Det er bl.a. en konsekvens af, at nedsat kvælstofkvote ikke kan overføres til senere planperioder, men udelukkende kan indgå i opfyldelsen af årets krav. Nedsat kvælstofkvote kan derfor alene anvendes som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder i 2021/2022, hvis kravet ikke dækkes på anden vis – enten via efterafgrøder eller andre alternativer eller via opsparede eller overdragede efterafgrøder. På siden med opgørelsen af dit efterafgrødekrav for 2021/2022 fremgår det, hvor mange kg kvælstof din kvælstofkvote eventuelt bliver reduceret med i planperioden. Du kan læse mere om dette i afsnit 5.3.

5.3 Opgørelse af krav om efterafgrøder

Dit krav om pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder i planperioden 2021/2022 opgøres i GKEA 2021 i Tast selv-service. Du skal senest den 10. september 2021 oplyse, hvordan du ønsker at opfylde kravet.

Efterafgrødekravet opgøres på baggrund af oplysninger fra det markkort, du har tilknyttet til din indberetning, og den markplan for efterafgrøder du har oprettet i forbindelse med din indberetning. Det betyder, at efterafgrødegrundarealet fastsættes ud fra det areal, som du rådede over på din bedrift den 31. juli 2021. Dit krav om pligtige og husdyrefterafgrøder opgøres derfor med udgangspunkt i de afgrøder, du dyrkede i den foregående planperiode (2020/2021). Hvis du tilkøber eller sælger arealer i perioden fra den 1. august 2021 og indtil fristen for indberetning den 10. september 2021, vil det derfor ikke påvirke opgørelsen af dit efterafgrødekrav. Arealer, du tilkøber frem til og med den 31. juli 2021, vil dog indgå i opgørelsen af kravet.

På siden opgørelse af efterafgrøder i GKEA 2021 kan du se dit krav til pligtige og husdyrefterafgrøder for planperioden (felt K) og hvor mange ha pligtige og husdyrefterafgrøder samt alternativer (omregnet til ha efterafgrøder) du har indberettet i din markplan for efterafgrøder (felt L og M). Du kan også se dit overskud af efterafgrøder fra tidligere planperioder (felt N). Hvis du har modtaget et overskud af efterafgrøder fra en bedrift udmeldt af Register for Gødningsregnskab, skal det oplyses på denne side i felt O. Du kan se et eksempel med udsnit fra siden opgørelse af efterafgrøder 2021/2022 i eksempel 12.

Når dit endelige krav om pligtige og husdyrefterafgrøder er opgjort, kan du se, om du har overskud eller underskud af efterafgrøder i planperioden 2021/2022. Dette fremgår af felt R på opgørelsen.

Hvis der efter fristen for indberetning ikke er tilstrækkeligt med efterafgrøder/alternativer til at dække planperiodens efterafgrødekrav, bliver det resterende krav opfyldt ved et fradrag i din kvælstofkvote for planperioden 2021/2022. Dette fremgår af felt S. Hvis du har opsparet efterafgrøder fra tidligere planperioder, vil disse automatisk blive anvendt, før det beregnes, hvor stor kvotereduktionen skal være. Ønsker du at ændre på dette og bibeholde de opsparede efterafgrøder til senere planperioder, mod at der i stedet bliver anvendt en højere kvotereduktion, kan dette justeres i skemaet i felt Q.


Et eventuelt overskud af efterafgrøder, inklusiv alternativer omregnet til efterafgrøder (felt T), vil automatisk blive overført til næste planperiode. I eksempel 12 nedenfor fremgår i felterne L, M, Q og V også et 'sagsbehandlerflet', så du kan se, hvis der f.eks. efter en kontrol er sket ændringer i forhold til det, du selv har indberettet.

Eksempel 12: Udsnit af siden med opgørelse af krav om pligtige og husdyrefterafgrøder i Tast selv-service

Pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder ?			
K	Krav til pligtige efterafgrøder, % og ha	%	ha
	Reduktion i krav pga. pilotprojekter		ha
	Krav til husdyrefterafgrøder, % og ha	%	ha
	Samlet krav til pligtige og husdyrefterafgrøder		ha
L	Indberettede pligtige og husdyrefterafgrøder		ha
	Sagsbehandlerjusteret pligtige og husdyrefterafgrøder		ha
M	Indberettede alternativer til pligtige og husdyrefterafgrøder (omregnet til efterafgrøder)		ha
	Sagsbehandlerjusteret alternativer til pligtige og husdyrefterafgrøder		ha
N	Overskud af efterafgrøder fra tidligere planperioder	0,00	ha
O	Har du overtaget et overskud af efterafgrøder fra en ophørt virksomhed?	Ja <input type="checkbox"/>	
P	Efterafgrøder og alternativer i alt		ha
Q	Del af planperiodens krav, der opfyldes med ovenstående efterafgrøder og alternativer		ha
	Hvis du vil ændre ovenstående, så oplys det her. Resterende krav vil blive opfyldt ved fradrag i kvoten	<input type="text"/>	ha
	Sagsbehandlerjusteret ændring til ovenstående. Resterende krav vil blive opfyldt ved fradrag i kvoten		ha
R	Resultat af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder		ha
S	Du har valgt et fradrag i kvoten 2021/2022 som følge af manglende pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder på i alt		kg N
T	Overskud af efterafgrøder der overføres til planperioden 2022/2023		ha

Nederst på Opgørelsessiden kan du se det indberettede areal med pligtige, husdyr- og obligatoriske målrettede efterafgrøder, der udløser eftervirkning (felt U), samt kvotefradrag som følge af sen etablering af pligtige, husdyr-, frivillige og obligatoriske målrettede efterafgrøder (felt V) og kvotefradrag valgt som alternativ til pligtige, husdyr- og obligatoriske målrettede efterafgrøder (felt W). Du skal være opmærksom på, at oplysninger vedrørende frivillige målrettede efterafgrøder ikke indgår i det indberettede areal, der udløser eftervirkning (felt U). Eftervirkning af frivillige målrettede efterafgrøder beregnes på baggrund af det tilsagn, du får udbetalt, ud fra din ansøgning i Fællesskemaet 2020.

Eksempel 13: Udsnit af opgørelsessiden for pligtige og husdyrefterafgrøder i Tast selv-service

Eftervirkning og kvotefradrag 2021/2022 			
U	Areal med efterafgrøder der udløser eftervirkning (pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder og obligatoriske efterafgrøder i målrettet kvælstofregulering)		ha
V	Du har valgt fradrag i kvoten som følge af sen etablering af efterafgrøder (pligtige og husdyrefterafgrøder samt efterafgrøder i målrettet kvælstofregulering)		kg N
	Sagsbehandlerjusteret fradrag i kvoten som følge af sen etablering af efterafgrøder		kg N
W	Du har valgt fradrag i kvoten som alternativ til efterafgrøder (pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder og obligatoriske efterafgrøder i målrettet kvælstofregulering) (felt H + S)		kg N

Du kan læse mere om indberetning i GKEA 2021 i Tast selv-service i [brugerguiden for GKEA 2021](#).

6. Sammenhæng til efterafgrøder under andre ordninger

Du kan være omfattet af flere forskellige efterafgrødeordninger ud over de pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder. Her får du en kort introduktion til de forskellige ordninger, og du kan læse om, hvilke forskelle og ligheder der er mellem efterafgrødeordningerne. I oversigt 18 kan du få et hurtigt overblik over sammenhængen mellem efterafgrødeordningerne og hvilke ordninger, der kan overlape med hinanden. Du kan læse mere om de forskellige efterafgrødeordninger på www.lbst.dk og i vores [faktaark](#).

Oversigt 18: Sammenhæng mellem efterafgrødeordningerne					
	MFO-efterafgrøder	Efterafgrøder i Målrettet kvælstofregulering	Evt. obligatoriske efterafgrøder i Målrettet kvælstofregulering	Pligtige efterafgrøder	Husdyr-efterafgrøder
Kan overlape med	Pligtige eller husdyr	Ingen	Ingen	MFO	MFO
Krav om efterfølgende afgrøde	Ja (gælder ikke MFO-græsudlæg)	Ja, forårssået afgrøde	Ja, forårssået afgrøde	Ja, forårssået afgrøde, blomsterbrak eller bestøverbrak	Ja, forårssået afgrøde, blomsterbrak eller bestøverbrak
Mulige alternativer	Ja ¹⁾	Ja ²⁾	Ja ²⁾	Ja ²⁾	Ja ²⁾
Konsekvens ved manglende opfyldelse	Nedsat direkte støtte	Nedsat tilskud og nedsat N-kvote	Bøde	Bøde og evt. KO-sanktion	Bøde og evt. KO-sanktion
<p>1) Alternativer til MFO-efterafgrøder/-græsudlæg er: MFO-bræmmer, GLM-elementer, MFO-brak og MFO-lavskov</p> <p>2) Alternativer til pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder og målrettede efterafgrøder er: mellemafgrøder, flerårige energiafgrøder, braklagte arealer, braklagte arealer langs vandløb og søer, tidlig såning af visse arter vintersæd samt nedsat kvælstofkvote. Yderligere kan præcisionslandbrug og efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter anvendes som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder.</p> <p><i>Note: Hvis du benytter dig af kvægundtagelsen, der giver mulighed for at anvende 230 kg N/ha fra husdyrgødning, skal du være opmærksom på, at du kan benytte arealer med MFO-efterafgrøder, pligtige efterafgrøder eller husdyrefterafgrøder til opfyldelse af betingelsen om dyrkning af 80 pct. roer, græsudlæg, græs eller græsefterafgrøder. Du skal dog være opmærksom på at overholde krav vedrørende arter, destruktions tidspunkt m.v. for begge regelsæt, hvis et areal skal kunne indgå i opfyldelsen af betingelsen i kvægundtagelsen og samtidig indgå i opfyldelsen af en af de andre efterafgrødeordninger.</i></p>					

6.1 MFO-efterafgrøder

Hvis du har et omdriftsareal på over 15 ha, og du ikke er autoriseret økolog, skal 5 pct. af dit omdriftsareal udlægges som miljøfokusområder (MFO) som én af de tre grønne krav, du skal overholde, for at du kan modtage den fulde grønne støtte som tillæg til grundbetaling. Der er undtagelser fra krav om miljøfokusområder, hvis du for eksempel har en stor græsandel i omdrift, en stor andel braklagte arealer eller arealer dyrket med bælgplanter.

Pligtige og husdyrefterafgrøder, der er udlagt som blandinger, kan samtidig bruges til opfyldelse af kravet om etablering af miljøfokusområder. Du skal være opmærksom på, at der ikke nødvendigvis gælder de samme krav og frister for MFO-efterafgrøder som for pligtige og husdyrefterafgrøder, og at efterafgrøderne skal opfylde bestemmelserne i begge regelsæt, for at de kan benyttes til samtidig opfyldelse af MFO-kravet. Du kan læse mere om MFO-efterafgrøder og undtagelser i [Vejledning om grøn støtte 2021](#).

6.2 Efterafgrøder i Måltrettet kvælstofregulering

Måltrettet kvælstofregulering har til formål at sikre, at der sker en forbedring af miljøtilstanden i vores kystnære farvande. I områder, hvor der er et særligt behov for at beskytte vandmiljøet og forhindre, at overskydende kvælstof bliver udledt til kystnære farvande, kan du søge tilskud til at etablere målrettede efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder under ordningen.

Bliver der ikke tilmeldt nok efterafgrøder eller alternativer under den frivillige runde til at opfylde indsatsbehovet i det enkelte kystvandopland, vil der blive indført et obligatorisk krav om etablering af efterafgrøder i 2021. Det er ikke muligt at få tilskud til obligatoriske målrettede efterafgrøder. Det forventes, at et eventuelt obligatorisk krav om målrettede efterafgrøder vil blive beregnet og udmeldt i maj/juni 2021.

Der gælder overordnet de samme krav til målrettede efterafgrøder og alternativer som for pligtige og husdyrefterafgrøder og alternativer. Det gælder f.eks. udvalget af arter og etableringsfrister. Dog kan de to nye alternativer præcisionslandbrug og efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter ikke bruges under den frivillige runde i 2021.

Arealer med målrettede efterafgrøder kan ikke samtidig benyttes til at opfylde krav om pligtige, husdyr- eller MFO-efterafgrøder, og må ikke overlappe med et areal, som anvendes til opfyldelse af 80 pct. kravet for undtagelsesbrug (kvægundtagelsen).

Det er muligt at ændre i placeringen inden for det enkelte ID 15-område og valget af virkemiddel i fællesskemaet frem til 10. september. Herefter er oplysningerne i fællesskemaet bindende. I "[Vejledning om tilskud til måltrettet kvælstofregulering 2021](#)" kan du læse mere om reglerne for efterafgrøder og alternativer i måltrettet kvælstofregulering.

6.3 Pilotprojektordning om biomasse

Landbrugsstyrelsen gennemfører i planperioderne 2020/2021 og 2021/2022 en pilotprojektordning om satellitbaseret måling af plantevækst og efterafgrøder. I pilotprojektordningen har et antal jordbrugere ansøgt om at få mulighed for at opnå en fastsat værdi af afgrødernes vegetation på bedriften i efteråret som alternativ til pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder. [Se vejledning om pilotprojektordning om biomasse her](#)

7. Dyrkningsrelaterede tiltag

Dyrkningsrelaterede tiltag opstiller regler for, hvornår på året du må foretage jordbearbejdning forud for vårsåede afgrøder og i forbindelse med omlægning af fodergræsmarker. Baggrunden for, at der er fastsat regler for, hvornår du må pløje dine arealer, er, at pløjning og anden jordbearbejdning øger udvaskningen af kvælstof til vandmiljøet. Når pløjetidspunktet udskydes til senere på året eller det følgende forår, reduceres kvælstofudvaskningen, fordi omsætningen og frigivelsen af kvælstof i jorden foregår langsommere.

7.1 Hvem er omfattet af reglerne om dyrkningsrelaterede tiltag?

Hvis du har planteavl, husdyravl eller kombinationer heraf og dyrker et samlet areal på mindst 10 ha, er du omfattet af reglerne om de dyrkningsrelaterede tiltag. Det vil sige forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder og forbud mod omlægning af fodergræs. Det gælder uanset, om din virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller ej. Økologer er ikke omfattet af de dyrkningsrelaterede tiltag.

7.2 Forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder

Hvis du det kommende år planlægger at så vårsæd på en mark, skal du på den mark udskyde pløjning, harvning og anden jordbearbejdning fra høst 2021 til senere på året eller det følgende år afhængig af jordtypen. På lerjord med JB-nr. 7-9 må jordbearbejdning finde sted fra den 1. oktober 2021, på ler- og humusjord med JB-nr. 5-6 og 10-11 fra den 1. november 2021, mens jordbearbejdning først må finde sted fra den 1. februar 2022 på sandjord med JB-nr. 1-4. Har du specielle jorde med JB 12, skal disse behandles som enten sand- eller lerjord, alt efter hvilken de minder mest om. Ukrudtssprøjtning på arealerne må ske fra 1. oktober 2021. Der er dog en række undtagelser til forbuddet mod jordbearbejdning. Disse beskrives i de følgende afsnit.

Oversigt 19: Tidslinje for forbud mod jordbearbejdning				
Tidspunkt	Fra høst 2021	1. oktober 2021	1. november 2021	1. februar 2022
Aktivitet	Forbud mod jordbearbejdning før forårssåede afgrøder	<ul style="list-style-type: none">• Slut på forbud mod jordbearbejdning på lerjord med JB 7-9• Nedvisning af ukrudt og spildfrø må finde sted, hvor der er forbud mod jordbearbejdning	<ul style="list-style-type: none">• Slut på forbud mod jordbearbejdning på ler- og humusjord m. JB 5-6 og JB 10-11• Slut på forbud mod jordbearbejdning på arealer, hvor der har været dyrket kartofler og på arealer, der skal bruges til lægge- eller spisekartofler den kommende sæson	Slut på forbud mod jordbearbejdning på sandjord (JB 1-4)

Jordbearbejdning defineres som aktiviteter i marken, der har til hensigt at bearbejde jorden eller afgrødestubbe. På arealer, hvor forbuddet er gældende, er følgende aktiviteter dog tilladt:

- Gyllenedfældning på udlægsgræs efter korn eller helsæd
- Høst, presning og indsamling af halm
- Kalkning
- Tromling
- Overfladisk halmstrigling, der har til formål at fordele halmen jævnt på arealet
- Etablering og vedligeholdelse af dræn

7.2.1 Arealer, der er helt eller delvist undtaget fra forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder

Du skal være opmærksom på, at der er en række undtagelser til forbuddet mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder. Nogle arealer er helt fritaget fra forbuddet, mens der for enkelte arealer er lempet i reglerne i forhold til de generelle restriktioner.

Følgende arealer er fritaget fra reglerne om forbud mod jordbearbejdning:

- Arealer som drives af virksomheder, der er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion.
- Arealer hvor der er etableret pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder, MFO-efterafgrøder eller målrettede efterafgrøder samt alternativer til disse efterafgrøder (jf. afsnit om efterafgrøder nedenfor).
- Arealer hvorpå der ifølge skriftlig aftale med en offentlig myndighed ikke må anvendes plantebeskyttelsesmidler.
- Arealer hvorpå der samme år har været dyrket roer.
- Arealer, hvorpå der det kommende forår skal dyrkes sukkerroer til fabrik.
- Arealer hvorpå der samme år har været dyrket gartneriafgrøder, der fremgår af oversigt 20 nedenfor.
- Arealer hvorpå der det kommende forår skal dyrkes gartneriafgrøder, der fremgår af oversigt 20 nedenfor.
- Arealer hvorpå der samme år har været dyrket flerårige vedplanter.
- Arealer hvorpå der skal dyrkes flerårige vedplanter.
- Arealer hvorpå der samme år har været dyrket kolbe- og kernemajs.

Oversigt 20: Gartneriafgrøder der er fritaget fra forbuddet mod jordbearbejdning			
122	Kommenfrø	449	Medicinplanter, stauder
123	Valmuefrø	450	Grøntsager, blandinger
124	Spinatfrø	501	Stauder
125	Bederøefrø	502	Blomsterløg
126	Blanding af markfrø til udsæd	503	En- og toårige planter
400	Asieagurker	510	Melon
401	Asparges	512	Rabarber
402	Blåselleri	513	Jordbær
403	Blomkål	540	Tomater
404	Broccoli	541	Agurker
405	Courgette, squash	544	Snitblomster og snitgrønt
406	Grønkål	548	Småplanter, enårige
407	Gulerod	551	Moskusgræskar
408	Hvidkål	552	Mandelgræskar
409	Kinakål	553	Centnergræskar
410	Knoldselleri	650	Chrysanthemum Garland, frø
411	Løg	651	Dildfrø
412	Pastinak	652	Kinesisk kålfrø
413	Rodpersille	653	Karsefrø
415	Porre	654	Rucolafør
416	Rosenkål	655	Radissefrø (inklusive olieræddikefrø)
417	Rødbede	656	Bladbedefrø, rødbedefrø
418	Rødkål	657	Grønkålsfrø
420	Salat (friland)	658	Gulerodsfrø
421	Savoykål, spidskål	659	Kålfrø (hvid- og rødkål)
422	Spinat	660	Persillefrø
423	Sukkermais	661	Kørvelfrø
424	Ærter, konsum	662	Majrøefrø
429	Jordkok, konsum	663	Pastinakfrø

430	Bladpersille	664	Skorzonerrod/skorzonerrodfrø
431	Purløg	665	Havrerodfrø
432	Krydderurter (undtagen persille og purløg)	666	Purløgsfrø
434	Grøntsager, andre (friland)	667	Timianfrø
440	Solhat	668	Blomsterfrø
448	Medicinplanter, en- og toårige		

Hvornår må du foretage jordbearbejdning på arealer med efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder?

Arealer, hvor du har etableret pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder, MFO-efterafgrøder eller målrettede efterafgrøder eller alternativer til disse efterafgrøder, er ikke omfattet af forbuddet mod jordbearbejdning forud for vårsæd. På disse arealer er der fastsat specifikke regler for, hvornår efterafgrøderne tidligst må nedpløjes og dermed, hvornår jordbearbejdning må foretages. Du kan læse om reglerne for pligtige og husdyrefterafgrøder i kapitel 2 i denne vejledning, og reglerne om MFO-efterafgrøder i [vejledning om grøn støtte 2021](#) og om målrettede efterafgrøder på www.lbst.dk.

På arealer, hvor du af egen drift frivilligt vælger at etablere efterafgrøder, der ikke skal indgå i opfyldelsen af de nævnte efterafgrødeordninger eller af anden lovgivning, må du foretage en let jordbearbejdning umiddelbart efter høst i forbindelse med etablering af efterafgrøderne, mens efterfølgende jordbearbejdning skal følge datoerne for jordbearbejdningsreglerne, som beskrevet i dette kapitel.

I følgende situationer er datoerne justeret i forhold til det generelle forbud:

- Hvis du har dyrket kartofler i 2021, kan du fra den 1. november 2021 foretage jordbearbejdning på det areal, hvor der har været dyrket kartofler.
- Er du autoriseret læggekartoffelavlter eller producerer spisekartofler, kan du foretage jordbearbejdning fra den 1. november 2021 på det areal, hvor der i den kommende dyrknings sæson skal dyrkes lægge- og spisekartofler.
- Hvis du har arealer, hvor du har fået pålæg fra Landbrugsstyrelsen om at bekæmpe kartoffelbrok eller kartoffelcystenematoder, må du uanset jordtypen foretage jordbearbejdning på de båndlagte arealer fra den 1. oktober 2021 (se uddybende afsnit nedenfor).
- Hvis du har arealer med majshelsæd, hvor du kan dokumentere, at afgrøden er angrebet af majshalvmøl, må du foretage jordbearbejdning fra den 1. november 2021 (se uddybende afsnit nedenfor).
- Hvis du har arealer korn eller frøgræs, der er angrebet af aksløberens larve, og hvor du kan dokumentere angrebet, må du foretage jordbearbejdning fra høst (se uddybende afsnit).

Bekæmpelse af Kartoffelbrok og kartoffelcystenematoder

Hvis du har arealer, der har fået pålagt restriktioner fra Landbrugsstyrelsen som følge af angreb af kartoffelbrok og/eller kartoffelcystenematoder, må du på disse arealer foretage jordbearbejdning fra 1. oktober. Dermed optimeres muligheden for at foretage en effektiv mekanisk bekæmpelse af planteskadegørerne henover efteråret/vinteren.

Alle arealer, der har fået pålagt restriktioner fra Landbrugsstyrelsen, er automatisk dækket af undtagelsen. Du skal altså ikke indsende en dispensationsansøgning for at foretage jordbearbejdning fra 1. oktober. Arealerne fremgår af Internet Markkort (IMK) i Tast selv-service under fanen "Kartofler".

Undtagelsen er gældende i de år, arealet er pålagt restriktioner af Landbrugsstyrelsen. Når restriktionerne ophæves, vil arealet atter skulle følge de generelle regler om forbud mod jordbearbejdning.

Bekæmpelse af majshalvmøl

Hvis du har arealer med majshelsæd, der er angrebet af majshalvmøl, kan du søge om dispensation til at foretage jordbearbejdning fra 1. november 2021 på sandjord (JB 1-4). Med dispensationen er der på alle jordtyper mulighed for at foretage mekanisk bekæmpelse af møllets larver henover vinteren.

For at opnå dispensation for jordbearbejdningstidspunktet kræver det, at du kan fremvise dokumentation for angrebet i form af en konsulenterklæring. Dokumentationen skal ligge på din bedrift og skal kunne fremvises ved en kontrol.

Inden du foretager jordbearbejdningen, skal du indsende en anmeldelse af angrebet til Landbrugsstyrelsen.

På www.lbst.dk kan du læse mere om anmeldelse af majshalvmøl og finde den blanket, du skal bruge.

Når du har downloadet blanketten og udfyldt alle felter, skal blanketten indsendes på mail til majshalvmoel@lbst.dk. Du vil blive kvitteret med en automatisk besked om modtagelse af anmeldelsen.

Du skal desuden opbevare følgende dokumentation, der skal kunne fremvises ved en kontrol:

- En kopi af den sendte anmeldelsesblanket.
- Landbrugsstyrelsens kvitteringsmail for modtagelse af anmeldelsen.
- Konsulenterklæring om angreb af majshalvmøl på det berørte areal.

Når ovenstående punkter er opfyldt, har du fået dispensation til at jordbearbejde det anmeldte areal fra 1. november 2021. Vær opmærksom på, at dispensationen kun er gældende i én planperiode. Hvis du tidligere har fået dispensation til at foretage jordbearbejdning pga. majshalvmøl, og du stadig har problemer med majshalvmøl i år, skal du derfor anmelde de angrebne arealer på ny.

På lerjord er det allerede muligt at foretage jordbearbejdning fra 1. november (JB 5-6 og 10-11) eller 1. oktober (JB 7-9). Jordbearbejdning på disse arealer efter 1. november kræver derfor ikke forudgående anmeldelse.

Bekæmpelse af aksløberens larve

Hvis du har arealer med korn eller frøgræs, der er angrebet af aksløberens larve, kan du på alle jordtyper søge om dispensation til at foretage jordbearbejdning forud for vårsæede afgrøder. Med dispensationen er der mulighed for at foretage mekanisk bekæmpelse af aksløberens larve fra høst.

For at opnå dispensation for jordbearbejdningsforbuddet kræver det, at du indsender en anmeldelse af angrebet til Landbrugsstyrelsen, inden du foretager jordbearbejdningen. Du skal endvidere indsende dokumentation for angrebet i form af en konsulenterklæring.

Du kan læse mere om anmeldelse af aksløberens larve og finde den relevante blanket på www.lbst.dk. Når du har downloadet blanketten og udfyldt alle felter, skal blanketten og konsulenterklæringen indsendes på mail til aksløberlarven@lbst.dk. Der vil blive kvitteret med en automatisk besked om modtagelse af anmeldelsen.

Du skal desuden opbevare følgende dokumentation, der skal kunne fremvises ved en kontrol:

- En kopi af den sendte anmeldelsesblanket.
- Landbrugsstyrelsens kvitteringsmail for modtagelse af anmeldelsen.
- Konsulenterklæring om angreb af aksløberens larve på det berørte areal.

Når ovenstående punkter er opfyldt, har du fået dispensation til at jordbearbejde det anmeldte areal fra høst af hovedafgrøden. Vær opmærksom på, at dispensationen kun er gældende i én planperiode. Hvis du tidligere har fået dispensation til at foretage jordbearbejdning pga. aksløberens larve, og du stadig har problemer med aksløberens larve i år, skal du derfor anmelde de angrebne arealer på ny.

7.2.2 Husk at være opmærksom på at overholde destruktionsdatoer i andre ordninger

Du skal være opmærksom på, at datoerne for tidligste jordbearbejdning forud for vårsæd ikke undtager dig fra eventuelle destruktionsdatoer, der er fastsat i andre ordninger, f.eks. i forbindelse med efterafgrøder eller braklægning. Dette er særligt vigtigt at være opmærksom på i forbindelse med arealer med JB nr. 7-9, hvor forbuddet mod jordbearbejdning kun gælder indtil 1. oktober. Her skal du f.eks. stadig overholde datoen for tidligste destruktionsdato af efterafgrøder den 20. oktober, hvis du eksempelvis etablerer pligtige efterafgrøder på dine arealer. Det

samme gælder for de to undtagelsesbestemmelser i forbindelse med angreb af kartoffelbrok eller –cystenemato-der samt majshalvmøl. Særligt i forhold til majshalvmøl skal du huske, at pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrø-der og efterafgrøder i målrettet kvælstofregulering, der er udlagt i majs først må destrueres 1. marts det følgende kalenderår. Hvis du har angreb af majshalvmøl og vælger at gøre brug af anmelderordningen for at kunne be-kæmpe møllet henover vinteren, skal du derfor sørge for, at du kan opfylde kravene om efterafgrøder på anden vis.

7.3 Forbud mod omlægning af fodergræs

Du må ikke omlægge fodergræsmarker til andre afgrøder i perioden fra den 1. juni 2021 til den 1. februar 2022. Fodergræs omfatter de afgrødetyper, som fremgår af oversigt 22.

Dog gælder følgende:

- Fodergræsmarker på lerjord (JB 7-9) må du opløje fra den 1. november 2021, hvis arealet skal anvendes til en forårssået afgrøde i 2022.
- Fodergræsmarker kan omlægges til fodergræs senest 15. august 2021.
- Fodergræsmarker kan omlægges til grønkorn med græsudlæg senest 15. august 2021.
- Fodergræsmarker kan omlægges til vinterraps senest 15. august 2021.
- Virksomheder, der er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion, er ikke omfattet af reglerne om forbud mod omlægning af fodergræs.

Hvis du ønsker at tage slæt senere end 1. juni 2021, skal du derfor vente med at opløje græsset til efter 1. februar 2022, eller 1. november 2021 hvis der er tale om JB 7-9, medmindre du omlægger fodergræsset til fodergræs, til vinterraps eller til grønkorn med græsudlæg senest 15. august 2021.

Du skal være opmærksom på, at hvis du har en tilladelse til at anvende kvægundtagelsen (harmoniundtagelsen) i planperioden 2020/2021, så skal du i den efterfølgende planperiode 2021/2022 overholde de betingelser, der er beskrevet i afsnit 4.3 om kvægundtagelsen i Vejledning om gødsknings- og harmoniregler, planperioden 1. august 2020 til 31. juli 2021. Du skal endvidere være opmærksom på, at hvis du ansøger om og får en tilladelse til at anvende kvægundtagelsen i planperioden 2021/2022, så skal du i denne og i den efterfølgende planperiode 2022/2023 overholde de betingelser, der er beskrevet om kvægundtagelsen i Vejledning om gødsknings- og harmoniregler, planperioden 1. august 2021 til 31. juli 2022.

Oversigt 21: Tidslinje for forbud mod omlægning af fodergræs				
Tidspunkt	1. juni 2021	15. august 2021	1. november 2021	1. februar 2022
Aktivitet	Start på forbud mod omlægning af fodergræs	Senest omlægning af fodergræs til fodergræs, til grønkorn med græsudlæg eller til vinterraps	Slut på forbud mod omlægning af fodergræs på lerjord (JB 7-9)	Slut på forbud mod omlægning af fodergræs

Oversigt 22: Afgrødekoder der betragtes som fodergræs og er omfattet af forbud mod omlægning	
173	Kløver til slæt
255	Permanent græs, under 50 % kløver/lucerne
256	Permanent kløvergræs, over 50 % kløver/lucerne
257	Permanent græs, uden kløver
260	Græs med kløver/lucerne, under 50 % bælglpl. (omdrift)
261	Kløvergræs, over 50 % kløver (omdrift)
262	Lucernegræs, over 50 % lucerne (omdrift)
263	Græs uden kløvergræs (omdrift)

8. Sanktionering

Formålet med reglerne om etablering af pligtige og husdyrefterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag er at beskytte miljøet, således at der ikke udledes mere kvælstof, end miljøet kan tåle.

Hvis vi ved kontrol konstaterer en overtrædelse af nedenstående regler i plantedækkebekendtgørelsen kan det blive straffet med bøde, jf. § 34 (se henvisning til bekendtgørelsen i parentes):

- Manglende etablering af pligtige efterafgrøder (§ 3, stk. 1, 1. pkt. og § 3, stk. 3)
- Manglende etablering af husdyrefterafgrøder (§ 3, stk. 1, 1. pkt. og § 3, stk. 4)
- Manglende dokumentation for udførelse af de tre tiltag i præcisionslandbrug (§ 17, stk. 2 og 3)
- Manglende dokumentation for aftale om overdragelse af efterafgrøder (§ 21, stk. 1. nr. 4)
- Manglende indberetning af oplysninger (§ 23, stk. 1)
- Ukorrekt indberetning af arealer med overskud af efterafgrøder og alternativer til efterafgrøder (§ 23, stk. 3)
- Manglende dokumentation for indhold af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter (§ 28)
- Ulovlig jordbearbejdning (§ 30, stk. 1)
- Ulovlig ompløjning af fodergræs (§ 31)

Hvis vi ved kontrol fx konstaterer, at du har etableret et mindre areal med pligtige eller husdyrefterafgrøder og/eller alternativer, end du har indberettet i din markplan for efterafgrøder i Tast selv-service, kan det blive straffet med bøde.

Landbrugsstyrelsen vurderer, om der er grundlag for, at Landbrugsstyrelsen indgiver en politianmeldelse mod din virksomhed med forslag til bødestørrelse. Reglerne om bødestraf trådte i kraft 1. august 2019. Der er endnu ikke fastlagt et bødeniveau ved domstolene.

Reglerne for krydsoverensstemmelse

Krydsoverensstemmelse (KO) er et "noget-for-noget-princip", der handler om, at du skal opfylde en række regler, hvis du modtager støtte under bestemte landbrugsordninger. Din direkte støtte og/eller dit landdistriktstilskud kan blive sat ned, hvis du ikke tager tilstrækkelig hensyn til blandt andet natur, miljø og sundhed for dyr og mennesker.

Kravene om etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder er omfattet af reglerne om KO. Derfor vil manglende efterafgrøder eller alternativer i forhold til det indberettede areal endvidere kunne resultere i en KO-sanktion, hvis det manglende areal skulle have indgået i opfyldelsen af kravet i planperioden 2021/2022.

Du er som støttemodtager ansvarlig for at sikre, at KO-kravene til enhver tid er overholdt. Du er derfor ansvarlig, når du har foretaget en handling eller har undladt at foretage en handling, som betyder at der sker en overtrædelse på din bedrift i det kalenderår, hvor du har søgt om støtte.

Du kan læse mere om KO-reglerne i [bekendtgørelser](#) og [vejledninger om krydsoverensstemmelse](#).

9. Generelle oplysninger

9.1 Lovgivning og bekendtgørelser

Denne vejledning er udarbejdet på grundlag af:

- Lov nr. 338 af 2. april 2019 om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag som ændret ved lov nr. 1569 af 27. december 2019.
- Bekendtgørelse nr. 648 af 13. april 2021 om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2021/2022 (plantedækkebekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse nr. 1008 af 2. juli 2018 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2018/2019, som ændret ved bekendtgørelse nr. 345 af 1. april 2019 og bekendtgørelse nr. 272 af 25. marts 2020
- Bekendtgørelse nr. 762 af 29. juli 2019 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2019/2020 (gødskningsbekendtgørelsen) som ændret ved bekendtgørelse nr. 500 af 22. april 2020
- Bekendtgørelse nr. 1166 af 13. juli 2020 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2020/2021 (gødskningsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 451 af 15. marts 2021
- Bekendtgørelse nr. 1176 af 23. juli 2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning (husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse nr. 1737 af 27. november 2020 om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer
- Bekendtgørelse nr. 1861 af 7. december 2020 om krydsoverensstemmelse for kalenderåret 2021
- Bekendtgørelse nr. 1273 af 27. november 2017 om Landbrugsstyrelsens opgaver og beføjelser

Krydsoverensstemmelseskrav - Miljømæssig forudsætning for støtte efter ordningen grundbetaling samt tilskud efter arealbaserede ordninger under landdistriktsprogrammet

For ikke at risikere at få et støttetæk i grundbetalingen samt i tilskud efter de arealbaserede ordninger under landdistriktsprogrammet, skal du overholde en række krav om krydsoverensstemmelse. Kravene vedrører miljø, fødevarer sikkerhed, dyrevelfærd og god landbrugs- og miljømæssig stand af landbrugsjord, herunder blandt andet reglerne om jordbrugets anvendelse af gødning. Det betyder, at nogle af de regler og krav, der er omtalt i denne vejledning, også er omfattet af krydsoverensstemmelse. Overholder du ikke de pågældende krav, kan din støtte/tilskud som udgangspunkt blive nedsat med 1, 3 eller 5 pct. Hvis du gør dig skyldig i grovere og gentagne overtrædelser, kan støtten/tilskuddet nedsættes med mere end 5 pct., eller støtten/tilskuddet kan helt bortfalde.

Du kan læse mere om reglerne om sanktion og støttenedsættelse i [bekendtgørelser](#) og [vejledninger om krydsoverensstemmelse](#).

9.2 Oplysning om virksomheds- og personoplysninger

Hvilke oplysninger har Landbrugsstyrelsen?

Hvis du henvender dig til os, kan du få at vide, hvilke oplysninger vi har registreret om din virksomhed. Vi retter forkerte oplysninger og giver besked til andre, der har modtaget forkerte oplysninger, i det omfang det er muligt. Hvis vi ikke selv kan rette oplysningerne, vejleder vi om, hvordan du kan få oplysningerne rettet.

De fleste oplysninger får vi, når vi modtager pligtige indberetninger, ansøgninger om tilladelse, godkendelser m.m. I forbindelse med vores kontrolbesøg på virksomheden kan vi også indhente oplysninger. I disse tilfælde har du pligt til at give os oplysningerne. Du skal være opmærksom på, at du kan blive straffet, hvis vi ikke modtager oplysningerne til tiden eller slet ikke modtager dem.

Landbrugsstyrelsen kan hente oplysninger fra andre offentlige myndigheder, herunder SKAT, i forbindelse med vores generelle kontrol med overholdelse af lovens regler, så vi har mulighed for at sammenligne oplysninger, herunder personoplysninger, til brug for vores kontrol.

Hvilke oplysninger videregiver Landbrugsstyrelsen?

Til brug for den øvrige kontrol videregiver vi oplysninger til andre enheder inden for ministeriet. Endvidere videregiver vi, når vi bliver bedt om det, visse oplysninger til andre offentlige instanser, herunder SKAT og private organer under iagttagelse af persondatareglerne og forvaltningsloven.

Hvad bruger Landbrugsstyrelsen oplysningerne til?

Landbrugsstyrelsen indsamler oplysninger om din virksomhed til brug for kontrol og administration af de regler, som vi administrerer.

Vi kontrollerer, om du overholder reglerne om etablering af efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag. Vi gennemfører kontrol af efterafgrøder på virksomhederne. Du skal opbevare dokumentation for den aftale, som du indgår med den afgivende virksomhed om overdragelse af overskud af efterafgrøder til din virksomhed, og aftalen skal kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol af din virksomhed. For at kunne kontrollere din virksomhed kan vi kræve, at du indsender eller viser os alle dokumenter, der kan have betydning for kontrollen. Hvis reglerne overtrædes, kan det straffes med bøde. Hvis det viser sig at være nødvendigt og af betydning for kontrollen, har kontrolløren uden forudgående retskendelse og uden din forudgående accept, ret til at få adgang til hele din bedrift, herunder også din private ejendom. Det er dog et krav, at kontrolløren kan identificere sig ved gyldig legitimation.

Hvor finder du oplysninger?

- Se tidligere indberettede gødningsregnskaber i GHI på www.landbrugsindberetning.dk.
- Se indberettede leverancer af kunstgødning m.v. på www.lbst.dk.
- Se hvem der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab på www.lbst.dk
- Kommunerne kan få en generel adgang til data fra gødningsregnskabet, så de kan bruge disse i deres sagsbehandling, læs nærmere på www.landbrugsindberetning.dk.

9.3 Klagemuligheder

Du har mulighed for at klage over vores behandling af oplysningerne til Landbrugsstyrelsen, Nyropsgade 30, 1780 København V, mail@lbst.dk eller til Datatilsynet, Carl Jacobsens Vej 35, 2500 Valby, dt@datatilsynet.dk.

9.4 Behandling af personoplysninger

Efter artikel 13 og 14 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (2016/679) af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesforordningen) skal vi give dig en række oplysninger, når vi modtager oplysninger om dig, fra dig selv og/eller fra andre. Hvis du har spørgsmål til din konkrete sag, er du velkommen til at kontakte os.

9.5 Vi er den dataansvarlige – hvordan kontakter du os?

Landbrugsstyrelsen er dataansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, som vi har modtaget om dig. Du finder vores kontaktoplysninger nedenfor:

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
CVR-nr.: 20814616
Telefon: 33 95 80 00
Mail: mail@lbst.dk

Kontaktoplysninger på databeskyttelsesrådgiveren

Hvis du har spørgsmål til vores behandling af dine oplysninger, er du altid velkommen til at kontakte vores databeskyttelsesrådgiver. Du kan kontakte vores databeskyttelsesrådgiver på følgende måder:

- På e-mail: er.DPO@lbst.dk
- På telefon: 33 95 80 00

9.6 Hvilke type af personoplysninger indhenter vi?

Vi indsamler kun de personoplysninger, som er nødvendige for at kunne opfylde vores forpligtelser.

Ved indsamling af oplysninger om dig vil du bl.a. blive informeret om, hvilke oplysninger vi behandler og til hvilket formål. Skulle oplysningerne senere blive behandlet til nye formål, vil du i visse tilfælde blive informeret igen. Læs mere i databeskyttelseslovens § 23.

De personoplysninger, vi indsamler og behandler, er bl.a. kontaktoplysninger, herunder:

- navn
- adresse
- telefonnummer
- e-mail
- bruger-ID
- CPR-nummer
- CVR-nummer
- IP-adresse

Oplysninger om enkeltmandsvirksomheder, interessentskaber og kommanditselskaber med fysiske personer som deltagere betragtes også som personoplysninger.

Vi kan desuden på eget initiativ henvende os til dig og indsamle og behandle opdaterede personoplysninger i forbindelse med kontrol af kontaktoplysninger og validering af kontaktoplysninger ved opslag i CPR og CVR. Det sker for at sikre, at de personoplysninger, vi behandler om dig, er retvisende, hvilket er et krav ifølge bogføringslovgivningen og databeskyttelsesforordningen. Derfor er det også vigtigt, at du selv opdaterer dine personoplysninger løbende i vores systemer.

9.7 Oplysninger modtaget og/eller videregivet til evt. tredjepart

Afhængig af den konkrete sag, kan det til brug for behandlingen af sagen være nødvendigt at indsamle eller videregive oplysninger til en evt. tredjepart.

Hvis du ønsker at vide mere om, hvilke oplysninger Landbrugsstyrelsen behandler i din konkrete sag, er du velkommen til at rette henvendelse. Se kontaktinformation under afsnit 5.6 og 5.7.

9.8 Så længe opbevarer vi oplysningerne

Landbrugsstyrelsen opbevarer dine personoplysninger, så længe det er nødvendigt. I øvrigt følges Rigsrevisionens og Rigsarkivarens anvisninger for arkivalier. Vi kan oplyse dig om, at vi vil lægge vægt på følgende kriterier, når vi skal fastlægge, hvor længe det er nødvendigt at opbevare dine oplysninger:

- EU-regler, der opstiller krav om en minimumsopbevaringstid
- EU-forældelsesregler
- Nationale forældelsesregler
- Sagligt administrativt behov
- Risiko for underkendelse fra EU
- Risiko for genoptagelse af sager bagud i tid
- Risiko for revision af Rigsrevisionen

9.9 Dine rettigheder

Du har efter databeskyttelsesforordningen en række rettigheder i forhold til vores behandling af oplysninger om dig. Hvis du vil gøre brug af dine rettigheder skal du kontakte os.

Ret til at se oplysninger (indsigtsret)

Du har ret til at få indsigt i de oplysninger, som vi behandler om dig, samt en række yderligere oplysninger.

Ret til berigtigelse (rettelse)

Du har ret til at få urigtige oplysninger om dig selv rettet.

Ret til begrænsning af behandling

Du har i visse tilfælde ret til at få behandlingen af dine personoplysninger begrænset. Hvis du har ret til at få begrænset behandlingen, må vi fremover kun behandle oplysningerne – bortset fra opbevaring – med dit samtykke, eller med henblik på at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, eller for at beskytte en person eller vigtige samfundsinteresser.

Ret til sletning

I særlige tilfælde har du ret til at få slettet oplysninger om dig, inden tidspunktet for vores almindelige generelle sletning indtræffer.

Ret til indsigelse

Du har i visse tilfælde ret til at gøre indsigelse mod vores ellers lovlige behandling af dine personoplysninger. Du kan også gøre indsigelse mod behandling af dine oplysninger til direkte markedsføring.

Klage til Datatilsynet

Du har ret til at indgive en klage til Datatilsynet (se punkt 9.3), hvis du er utilfreds med den måde, vi behandler dine personoplysninger på.

Skemaer

Skema B2: Overdragelse af efterafgrøder mellem to virksomheder i planperioden 2021/2022

Du skal være opmærksom på, at aftalen ikke er gyldig uden underskrift. Det er vigtigt at både modtager og afgiver skriver under.

Modtagers navn og adresse	
Modtagers CVR-nr.	<input type="text"/>
Antal ha pligtige efterafgrøder der modtages (angives i Tast selv-service som modtaget)	ha
Modtagers skriftlige bekræftelse ved dateret underskrift	

Afgivers navn og adresse	
Afgivers CVR-nr.	<input type="text"/>
Antal ha pligtige efterafgrøder der afgives (angives i Tast selv-service som afgivet)	ha
Afgivers skriftlige bekræftelse ved dateret underskrift	

Tabel 1: Husdyrefterafgrødekrav for planperioden 2021/2022

Oplande, hvor der ikke er fastsat et husdyrefterafgrødekrav er markeret med gråt. Kravene følger af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris bekendtgørelse nr. 648 af 13. april 2021 om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2021/2022.

Oplands-nr.	Oplandsnavn	Kravet i procent af efterafgrødegrundarealet for jordbrugsvirksomheder, der udbringer 30 kg kvælstof eller derover og under 80 kg kvælstof i organisk gødning pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og som har arealer i de pågældende oplande	Kravet i procent af efterafgrødegrundarealet for jordbrugsvirksomheder, der udbringer 80 kg kvælstof i organisk gødning eller derover pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og som har arealer i de pågældende oplande
1	Roskilde Fjord, ydre	0,1	0,2
2	Roskilde Fjord, indre	0,2	0,3
3	Isefjord	0,1	0,2
4	Øresund	11,0	22,0
5	Øresund, N-følsom natur	11,0	22,0
6	Farum Sø	11,0	22,0
7	Fure Sø	11,0	22,0
8	Gentofte Sø	11,0	22,0
9	Korsør Nor	0,0	0,0
10	Basnæs Nor	0,3	0,5
11	Holsteinborg Nor	1,4	2,7
12	Skælskør Fjord og Nor	0,1	0,2
13	Musholm Bugt, indre	0,1	0,2
14	Musholm Bugt, indre, N-følsom natur	0,1	0,2
15	Kattegat, Jylland, Læsø	0,0	0,0
16	Kattegat, Jylland, Læsø, N-følsom natur	0,0	0,0
17	Jerup Hede m.fl.	4,8	9,5
18	Skagerak og Vesterhavet, Nordenfjords	0,5	1,0
19	Lild Strandkær	0,5	1,0
20	Nors Sø	0,5	1,0

Oplands-nr.	Oplandsnavn	Kravet i procent af efterafgrødegrundarealet for jordbrugsvirksomheder, der udbringer 30 kg kvælstof eller derover og under 80 kg kvælstof i organisk gødning pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og som har arealer i de pågældende oplande	Kravet i procent af efterafgrødegrundarealet for jordbrugsvirksomheder, der udbringer 80 kg kvælstof i organisk gødning eller derover pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og som har arealer i de pågældende oplande
21	Ålvand	0,5	1,0
22	Nissum Bredning m.fl.	1,1	2,2
23	Bjørnholms Bugt m.fl.	2,5	5,0
24	Hjarbæk Fjord	1,9	3,8
25	Mariager Fjord	1,0	1,9
26	Nissum Fjord	1,3	2,5
27	Skagerak og Vesterhavet, Nord	0,5	1,0
28	Randers Fjord	0,6	1,2
29	Kattegat, Djursland, Anholt	0,0	0,0
30	Kattegat, Djursland, Anholt, N-følsom natur	0,0	0,0
31	Ebeltoft Vig	0,0	0,0
32	Ebeltoft Vig, N-følsom natur	0,0	0,0
33	Stavns Fjord	0,3	0,5
34	Århus Bugt nord	0,0	0,0
35	Århus Bugt nord, N-følsom natur	0,0	0,0
36	Århus Bugt, Samsø	0,0	0,0
37	Århus Bugt, Samsø, N-følsom natur	0,0	0,0
38	Ringkøbing Fjord	2,8	5,6
39	Skagerak og Vesterhavet, Midt	0,0	0,0
40	Horsens Fjord	1,7	3,3
41	Norsminde Fjord	1,3	2,6
42	Århus Bugt vest	0,0	0,0
43	Århus Bugt vest, N-følsom natur	0,0	0,0
44	Sejerøbugt, Jammerland Bugt	0,0	0,0
45	Sejerøbugt, Jammerland Bugt, N-følsom natur	0,0	0,0
46	Kalundborg Fjord	10,3	20,5
47	Storebælt, Sjællands Odde	0,0	0,0
48	Kattegat, Sjælland	0,0	0,0

Oplands-nr.	Oplandsnavn	Kravet i procent af efterafgrødegrundarealet for jordbrugsvirksomheder, der udbringer 30 kg kvælstof eller derover og under 80 kg kvælstof i organisk gødning pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og som har arealer i de pågældende oplande	Kravet i procent af efterafgrødegrundarealet for jordbrugsvirksomheder, der udbringer 80 kg kvælstof i organisk gødning eller derover pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og som har arealer i de pågældende oplande
49	Kattegat, Sjælland, N-følsom natur	0,0	0,0
50	Sø nedstrøms Hammermøllen	0,0	0,0
51	Køge Bugt	0,3	0,6
52	Køge Bugt, N-følsom natur	0,3	0,6
53	Smålandsfarvandet, syd	0,2	0,3
54	Smålandsfarvandet, syd, N-følsom natur	0,2	0,3
55	Karrebæk Fjord	0,9	1,7
56	Dybsø Fjord	0,3	0,5
57	Avnø Fjord	0,8	1,5
58	Guldborgsund	0,0	0,0
59	Storebælt og Smålandsfarvandet	0,4	0,8
60	Storebælt og Smålandsfarvandet, N-følsom natur	0,4	0,8
61	Smålandsfarvandet, åbne del	2,8	5,5
62	Smålandsfarvandet, åbne del, N-følsom natur	2,8	5,5
63	Nakskov Fjord	0,0	0,0
64	Østersøen	0,0	0,0
65	Østersøen, N-følsom natur	0,0	0,0
66	Fakse Bugt	0,3	0,5
67	Fakse Bugt, N-følsom natur	0,3	0,5
68	Præstø Fjord	1,2	2,4
69	Stege Bugt	0,0	0,0
70	Stege Nor	2,0	3,9
71	Rødsand	0,3	0,5
72	Bornholm, Østersøen	0,0	0,0
73	Christiansø, Østersøen	0,0	0,0
74	Borgesø	4,9	9,8
75	Åremyr	0,0	0,0
76	Bastemose	0,0	0,0

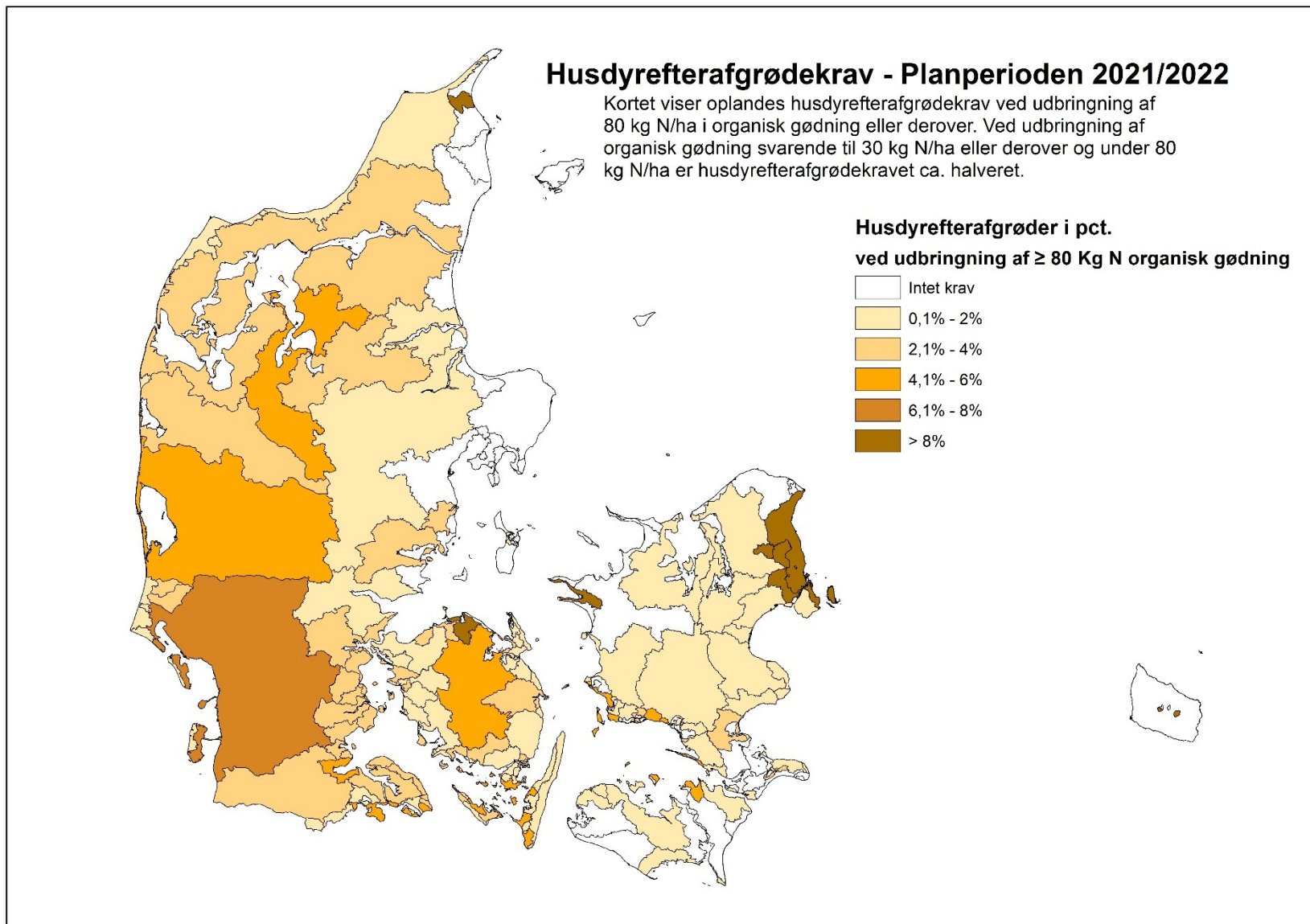
Oplands-nr.	Oplandsnavn	Kravet i procent af efterafgrødegrundarealet for jordbrugsvirksomheder, der udbringer 30 kg kvælstof eller derover og under 80 kg kvælstof i organisk gødning pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og som har arealer i de pågældende oplande	Kravet i procent af efterafgrødegrundarealet for jordbrugsvirksomheder, der udbringer 80 kg kvælstof i organisk gødning eller derover pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og som har arealer i de pågældende oplande
77	Sø ved Ølene	11,0	22,0
78	Lister Dyb, Vidå-Kruså delen	0,8	1,5
79	Lister Dyb, Vidå-Kruså delen, N-følsom natur	2,0	4,0
80	Juvre Dyb, Lister Dyb m.fl.	3,1	6,1
81	Skagerak og Vesterhavet, Syd	0,8	1,6
82	Skagerak og Vesterhavet, Syd, N-følsom natur	0,8	1,6
83	Grovsø	0,8	1,6
84	Grærup Langsø	0,8	1,6
85	Kallesmærsk Hede m.fl.	1,3	2,5
86	Genner Bugt	1,1	2,1
87	Åbenrå Fjord	2,4	4,7
88	Als Fjord, Als Sund m.fl.	1,5	2,9
89	Haderslev Fjord	1,5	3,0
90	Avnø Vig	1,5	3,0
91	Hejlsminde Nor	1,2	2,3
92	Flensborg Fjord og Nybøl Nor	0,8	1,5
93	Flensborg Fjord og Nybøl Nor, N-følsom natur	2,2	4,3
94	Vejle Fjord	0,9	1,7
95	Kolding Fjord	1,5	2,9
96	Lillebælt, Jylland	1,3	2,6
97	Lillebælt, Jylland, N-følsom natur	1,3	2,6
98	Bredningen	1,0	2,0
99	Emtækær Nor	1,1	2,2
100	Orestrand	0,0	0,0
101	Gamborg Fjord og Nor	1,0	1,9
102	Båggø Nor	0,6	1,1
103	Aborg Minde Nor	0,8	1,6
104	Helnæs Bugt	0,8	1,6

Oplands-nr.	Oplandsnavn	Kravet i procent af efterafgrødegrundarealet for jordbrugsvirksomheder, der udbringer 30 kg kvælstof eller derover og under 80 kg kvælstof i organisk gødning pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og som har arealer i de pågældende oplande	Kravet i procent af efterafgrødegrundarealet for jordbrugsvirksomheder, der udbringer 80 kg kvælstof i organisk gødning eller derover pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og som har arealer i de pågældende oplande
105	Helnæs Bugt, N-følsom natur	0,8	1,6
106	Torø Vig og Torø Nor	0,9	1,8
107	Lillebælt, Fyn	1,0	1,9
108	Lillebælt, Fyn, N-følsom natur	1,1	2,1
109	Nærrå Strand	5,4	10,8
110	Dalby bugt	0,2	0,3
111	Lillestrand	0,2	0,3
112	Odense Fjord	1,5	2,9
113	Odense Fjord, N-følsom natur	2,2	4,3
114	Århus Bugt syd	0,0	0,0
115	Århus Bugt syd, N-følsom natur	6,6	13,1
116	Nyborg Fjord, Holckenhavn Fjord	1,3	2,6
117	Nyborg Fjord, Holckenhavn Fjord, N-følsom natur	1,3	2,6
118	Kerteminde Fjord, Kertinge Nor	0,7	1,4
119	Storebælt SV og NV	0,1	0,2
120	Storebælt SV og NV, N-følsom natur	0,1	0,2
121	Nakkebølle Fjord	1,3	2,6
122	Skårupøre Sund	1,3	2,5
123	Thurø Bund	1,9	3,7
124	Lindelse Nor	0,9	1,7
125	Vejlen	0,9	1,8
126	Salme Nor	1,1	2,2
127	Tryggelev Nor	0,6	1,2
128	Kløven	1,4	2,7
129	Lunkebugten	0,8	1,5
130	Lunkebugten, N-følsom natur	0,8	1,5
131	Langelandssund	0,7	1,3
132	Langelandssund, N-følsom natur	0,7	1,3
133	Faaborg Fjord	1,2	2,3

Oplands-nr.	Oplandsnavn	Kravet i procent af efterafgrødegrundarealet for jordbrugsvirksomheder, der udbringer 30 kg kvælstof eller derover og under 80 kg kvælstof i organisk gødning pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og som har arealer i de pågældende oplande	Kravet i procent af efterafgrødegrundarealet for jordbrugsvirksomheder, der udbringer 80 kg kvælstof i organisk gødning eller derover pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og som har arealer i de pågældende oplande
134	Det sydfynske Øhav, åbne del	0,8	1,6
135	Det sydfynske Øhav, åbne del, N-følsom natur	2,5	5,0

¹Efterafgrødekravet falder i nogle oplande ud med en høj værdi. Det hænger sammen med, at der i oplandet er sket en relativ stor stigning i mængden af udbragt organisk gødning samtidig med, at efterafgrødegrundarealet i oplandet er begrænset. Da dele af husdyrefterafgrødekravet tildeles kystvandoplande med et indsatsbehov, og fordeling sker i forhold til indsatsbehovet i hvert enkelt opland, kan et højt husdyrefterafgrødekrav i et opland også relaterer til indsatsbehovet i kystvandet.

Kort over husdyrefterafgrødekravet for planperioden 2021/2022



Vejledning om pligtige og husdyrefterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag
Planperioden 1. august 2021 til 31. juli 2022



Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk